

Savaitinis Laikraštis
"AMERIKOS LIETUVIS"
 Eina Ketvirtadieniais
 Leidžia
M. PALTANAVIČIA
 Worcester, Mass.
 15 Millbury Street.
 Prenumeratos Kaina: Pusei Metu - \$1.00
 Kitose Viešpatyts Metams - \$2.50 Pusei Metu - \$1.25
 Apgarsimū kainos ant užklauso. Antrašas:
"AMERIKOS LIETUVIS"
 15 Millbury Street, Worcester, Mass.
 5 Centai už Numerį.

The Lithuanian Weekly
"LITHUANIAN AMERICAN"
 Every Thursday
 Published by
M. PALTANAVIČIA
 Worcester, Mass.
 15 Millbury Street.
 Yearly Subscription: In United States - \$2.00 - 6 Months - \$1.00
 To Foreign Countries - \$2.50 - 6 Months - \$1.25
 Advertising rates on application. All communications should be addressed:
"LITHUANIAN AMERICAN"
 15 Millbury Street, Worcester, Mass.
 5 Cents per Copy.

man patraukti. Socialistų laikraščiai kaltina buržuus už užmušimą šių vadų. Sakoma buk Liebknechtas bandė pabėgti, kuomet buvo sušaudytas, bet tuli socialistai sako buk tai netiesa. Scheidemann išreiškė, kad nužudyti vadai, sukeldami terorizmą, patįs tapo jo aukomis.

Pranešama buk spartakiečių vadai ir kitose dalyse Vokietijos tapo sušaudyti.

Nors didžiama vokiečių apgailėstąja būda, kuriuomi minėti vadai rado, mirti, vienok dabar jaučiama, kad juos prašalins, ramybė greičiau įvyks Vokietijoje.

Darbininkai sukėlė demonstraciją Petrograde.

Londonas, sausio 18 d. — Gauta žinia buk badaujanti darbininkai pakėlė demonstraciją Petrogrado gatvėse ir kad daug maistų ištiko. Juos numalšino puikai ir Činijos ir Korėjos, kuriuos bolševikai pasveikino kaip "pirmtakunais Rytų Internacijonalo."

Bolševikai užėmė Mintaują.

Londonas, sausio 18 d. — Anot žinių gautų iš Vokietijos, bolševikai užėmė Mintaują, Kuršės sostinę. Vokiečiai turėjo pasitraukti palikdami daug kanuolių ir amunicijos. Vokiečiams išsikrausčius iš Mintaujos, gaisras ten ištiko, kuris sunaikino žymią dalį miesto.

Paderewskis Lenkijos premieras.

Varšavas, sausio 18 d. — Ignacas Paderewskis tapo paskirtas Lenkijos premieru. Jis jau sutvėrė ministrų kabinetą, kurį sakoma visiem patinka, išskyrus kairiųjų lenkų socialistų. Paderewskis taipgi liko užsienio ministeris. Matomai jis visiškai pergaivėjo Pilsudskį, kuriam neduota nė vietos kabinete.

Susitvėrus naujai valdžiai, maisto kainos Lenkijoje tūoj pradėjo pulti. Paskola del Lenkijos reikalų tapo pradėta ir jau surinkta 7 milijonai markių. Nauja valdžia veiks iki rinkimų Tautinį Seimą, kurie atsišvės vasaro mėnesyje. Paderewskis prižada susaukti parlamentą, apginti rubežius, pagelbėti darbininkų luomai, gauti maisto, atbūdavoti dirbtuves ir tt.

Suokalbį užmušti sąjungiečių vadus. Geneva, sausio 19 d. —

Lausanne, Šveicarijos policija suareštavo keletą vokiečių ir rusų bolševikų, kurie sakoma turėjo falšyvu pasportus ir bandė dąsigauti Paryžiun. Suareštuoti bolševikai sakoma darė suokalbį, pasikesindami ant gyvasių Prez. Wilsono, Francijos premiero Clemenceau ir Anglijos premiero Lloyd George. Jiem sakoma pagelbėjo vokiečių aukšas.

Riausės Vokietijoje laike rinkimu.

Londonas, sausio 19 d. — Pranešama buk svarbus maištai atsibuvo Vokietijoje šiandien, laike rinkimų i-isteigamąjį Seimą. Generalis streikas tapo paskelbtas Lipzige, kuriam truksta geso ir vandens. Demonstracijos irgi ištiko Dusseldorfe ir kitur.

Rinkimai rodo buk vokiečiai nori republikos.

Paryžiun, sausio 20 d. — Rinkimai i Vokietijos Isteigiamąjį Seimą atsibuvo visose dalyse Vokietijos išskyrus Alzaciją ir Poznanių. Žmonės labai interesavosi rinkimuose; moterų sakoma dar daugiau dalyvavo rinkimuose negu vyrų.

Rinkimų rezultatai parodė, kad kraštutiniai socialistai niekur nelaimėjo. Išvis rinkimuose dalyvavo 18,000,000 vyrų ir 21,000,000 moterų. Pirmą užduotis Steigiamojo Seimo bus padaryti naują konstituciją, paskirti valdžios formą ir išrinkti prezidentą del republikos. Rinkimai sakoma aiškiai parodė, kad didžiama Vokietijos žmonių geidžia republikos. Vidutinių pažiurų socialistai rodo daugiausia laimėjo, nors buržujų partijos irgi išrinko nemaža atstovų, tame skaičiuje ir Erzbergeri. Kai kur vokiečių centristų (katalikų) partijos už vis daugiausia laimėjo. Pačiame Berline, socialistai laimėjo.

Nauja revoliucija Portugalijoje.

Londonas, sausio 20 d. — Nauja revoliucija ištiko Portugalijoje, kurios tikslas sakoma yra sugražinti buvusį karalių Manuel, ant sosto ir nuversti republiką. Valdžia stengiasi numalšinti sukilimą.

Svedai atvyksta Lietuvon.

Stockholm, sausio 21 — Švedų militarės komisijos, kurios sugrįžo čionai iš Lietuvos ir Estonijos pritaria pasiūsti liuosnorių švedų puikų i Lietuvą, kur lietuvių puikai negali sulaikyti bolševikų pirmynžengimo, bet yra priešingi siuntimui armijos Estonijon, už tai, kad ten truksta visokių reikmenų.

Pirmi švedų puikai gal išplauks Lietuvon šią savaitę.

Bolševikai tapo išvaryti iš Dorpat, Estonijos.

Taikos konferencija.

Paryžiun, Pirmą tikrą sesiją Pasaulio Taikos Konferencijos atsibuvo 18 d. sausio, "Taikos Salone", Francijos užsienio ministerijoje, Paryžiue. Pirm to, buvo laikoma tik sesijos sąjungiečių viršiausios taikos tarybos, susidedančios iš delegatų Suv. Valstijų, Anglijos, Francijos, Italijos ir Japonijos, penkių "didžiųjų valstybių," kurios ir vadovaus Taikos Kongrese.

Ši viršiausią atikos taryba ir paskyrė įstatymus, kuriė valdys Taikos Konferencija. Pagal šiuos įstatymus, po 5 delegatus turės Suv. Valstijos, Anglija, Francija, Italija ir Japonija; po 3 delegatus, Belgija, Brazilija ir Serbija; po 2 delegatu, Činija, Graikija, Hedjaz karalystė (Arabijoje), Lenkija, Portugalija, Rumunija, Siamas ir čekoslovakija; po 1 delegatą Kuba, Guatemala, Haiti, Hoduras, Liberija, Nikaragua, Panama, Bolivija, Eevador, Peru ir Urugujaja. Anglijos kolonijos ir taip toliau, atstovaus po 2 delegatu iš Australijos, Kanados, Pietų Afrikos ir Indijos; 1 delegatų iš Naujos Zealandijos, Juodkalnija gaus delegatą kaip jos politika susitvarkys. Rusijos delegatai bus priimti kuomet bus svarstoma jos dalykai, su tulom išlygom.

Penkios didžios valstybės dalyvauis visose sesijose; kitos valstybės tik kuomet jų dalykai bus liečiami.

Viršiausios Taikos Tarybos sesijos nebūvo atvirai laikomos ir būvo bijoma, kad ir taikos konferencijos sesijos bus slaptos. Todelei kilo didelis protestas nuokorespondentų, ypač anglių ir amerikonių, kurio pasekmėje buvo nutarta priimti korespondentus tik pilnose konferencijos sesijose, bet ne i Komisijų bei Tarybos sesijas, kuomet gal gus butinai reikalinga slaptai tartis.

18 d. sausio, Francijos prezidentas atidarė tikros konferencijos sesijas su ilga pasveikinimo prakalba. Taipgi kalbėjo prez. Wilson, Lloyd George ir Baronas Sonnino. Prez. Wilson inėšė, kad premieras Clemenceau būtų nuolatinis konferencijos pirmsėdis. Jis apsiemė, padėkavodamas už išrinkimą. Jis trumpai nustatė programą konferencijos. Sesija prasidėjo kaip 3 val. po pietų, o užsibaigė kaip 4:30 valandą. Laikas sesijai pilnai sesijai nepaskirta.

IS AMERIKOS

Nauji Karės Taupymo ženkleliai.

Washington, D. C. — Nuo 17 d. sausio, 1919, kuomet išpuola 213 sukaktuvės nuogimimo Benjamin Franklino, didžio Amerikonų patrijoto ir "taupymo apaštalo," Suv. Valstijų valdžia pradėjo savo naują kampaniją del išpardavimo už du bilijonū dolerių "karės taupymo ženklelių." Šie karės taupymo ženkleliai sausio mėn. lėšuos \$4.12, o paskui pabrangs 1 centu kas mėnuo iki gruodžio mėn. lėšuos \$4.23. Sausio 1, 1924 m. Suv. Valstijų valdžia prižada mokėti 5 dol. už kožną ženklelį — tai yra, 4 nuošimtis intereso. "Thrift Stamps" kurių 16 padaro vieną taupymo ženklą "War Savings Stamps" pridėjus keletą centų, kaip ir praieitą metą parduos po 25s. Ant stampų rasis paveikslas Benjamino Franklino, mėlynaj spalvoj.

Perkant šias stampas, ne tik sutauptini pinigūs su geru nuošimčiu, bet pagelbsti Suv. Valstijom užmokėti karės skolas, aprupinti kareivius ir tt.

Maisto Lenkijai.

Washington. Pirmas maisto pasiuntimas iš Suv. Valstijų i Lenkiją per 4-ris ir pusę metų, šiomis dienomis bus pasiūsta iš New Yorko. Maistą vežš laivas Westward Ho. Išviso bus 7,000 tonų, lėšuojant \$2,225,000. Už maistą užmoka įvairios žydų ir lenkų organizacijos šioj šalyje. Laimas plauks i Dancigą, iš kur bus dastatyta Lenkijon. Maistą išdalins atstovai p. Hooverio; sąjungiečių pašelpos administratoriaus, su pagelba lenkų ir žydų šelpimo draugijų atstovų.

Rezoliucija prieš svetimačius "sliakerius."

Boston, Mass. Massachusetts legislatoroj (atstovų būte) tapo įnešta rezoliucija, kad atsišaukti i Suv. Valstijų Kongresą idant padaryti įstatymus prieš svetimžemius "sliakerius." Rezoliucija sako; buk Amerikoj radosi svetimžemiu, kurie nebūvo priešai šios šalies, vienok atsisakė tarnauti šios šalies kariuomenėje, pasirodydami tuomi, kad jie nepiliečiai. Toliaus jie atsisakė ir tarnauti savo šalių armijose. Rezoliucija nori, kad tokiem "sliakeriam" nebūtų leista tapti Suv. Valstijų piliečiais ir kad jei jie kad apleistų šią šalį, tai nebūtų daugiau leista jiems sugrįžti.

11 žuvo eksplozijoje Bostone.

Boston, Mass. 11 ypatų tapo užmušta, o apie 60 sužeista, kuomet milžiniškas moiašas kubilas eksplodavo, šiauriniame Bostone. Kubilas priklausė U. S. Industrial Alcohol kompanijai, kuri dirba alkoholį iš molaso. Eksplozijos priežastis tikrai nežinoma, bet manoma, kad paėjo nuo gėsus susirinkusių tankoje. Laikė eksplozijos tankoj buvo

500,000 galionų moiaso, kuris užnejo visą apielinkę. Eksplozija sugriovė keletą apielinkės būdinkų ir dalį "elevated" gatvių gelžkelio.

Suv. Valstijos bus sauos.

Washington, 16 d. sausio jau 36 vaistijos buvo sutikę įvesti naują pataisymą i Suv. Valstijų konstituciją, uždraudžiant padirbimą, igabenimą ir pardavinėjimą visokių svaiginančių gėrimų visose Suv. Valstijose. Taip, kad dabar, kadangi tris — ketvirdaliai valstijų priėmė tą sumanymą, Suv. Valstijos taps visiškai "sausos" nuo 16 d. sausio, 1920 — įmetus nuo tada kada paskutinė iš 36 valstijų priėmė tą sumanymą. Nebraska buvo 36 valstija, bet Missouriri ir Wyoming tūoj irgi sekė, taip kad net 38 valstijų pritaria pilnai prohibicijai šioj šalyje. Manoma, kad ir kitos valstijos (jų dar liko 10) tam irgi pritaris.

Nors pagal viršminėtą konstitucijos pataisymą šalis turi tapti sausa tik už metų laiko, bet ištikro ji tapo sausa nuo 1 d. liepos, 1919, pagal kongreso karės įstatymą, kuris turi tęstis iki Suv. Valst. kariuomenės bus visiškai demobilizuota (paleista.) Jei demobilizacija užsibaigtų truputį prieš sausio 16, 1920, tai vargu smulkiniškai norėtų atnaujinti savo biznį ant trumpo laiko, nors jie gal ir galėtų.

Generalis Streikas, kad paliuosuoti Mooney.

Chicago. Tautinis darbininkų kongresas, kuris atsibuvo šiame mieste, nutarė susaukti generalį streiką susiorganizavusių darbininkų, pradėdant nuo 4 d. liepos, 1919. Šis streikas turėtų suparalizuoti industrijas Suv. Valstijose; jo tikslas yra išgauti naują teismą del Tamo Mooney ir Warren Billings (ūnių vadai), kurie yra nuteisti ant viso amžiaus kalėjiman, neva už išsprogimą bombos laike parodos San Francisco, 1916 metė. (Mooney pirma buvo nuteistas pakarti, bet pakartus dideliu truksmui visoj šalyje, bausmė buvo perkeista.)

Pirm įvykdimimo streiko, suorganizuoti darbininkai bandys gražiu būdu išgauti naują teismą del minėtų savoj vadų. Kongresas nutarė surinkti fondą milijono dol. del varymo agitacijos už paliuosavimą tų vadų ir del prirengimo streiko.

Kongresas (kuris tęsėsi 4 d., užsibaigiantis 17 sausio), taipgi priėmė rezoliuciją, reikalaujant, kad Rusijos ir Vokietijos žmonėn būtų palikta nutarimas savo likimo ir kad amerikonių kariuomenė būtų atitraukta iš Rusijos.

Francijos Prezidentas aplankys Amerika.

Paryžiun. Francijos prezidentas, Raymond Poincarė ketina aplankyti Suv. Valstijas i pabaigą birželio arba i pradžia liepos mėn. šią vasarą. Jis atvyks, kad padėkavoti Amerikai už pagelbą, kurią suteikė Francijai, kad atvygtų už projektai autonomijos po Francijos.

Anglija Pripažįsta Latvijos Reikalavimus

Pereitame "A. L." numeryje, padavėme klerikalų atstovo Mastausko pranešimą, buk Anglija esą priešinga Lietuvos neprigulmybei ir nurodymą, kad vienintėlis išėjimas Lietuvai, tai autonomija po Lenkija. Išrodytų lyg kad Anglija ir kiti sąjungiečiai yra priešingi mažųjų tautų reikalavimam ir kad jie nerems todel ir neprigulmingos Lietuvos reikalavimo.

Pasirodo vienok, kad Anglija ir sąjungiečiai nėra taip priešingi mažoms tautoms, kaip tą norėtų prirodyti p. Mastauskas ir jo sėbriai. Mums žinoma yra, kad sąjungiečiai pripažino neprigulmybę čeko-slovakams, jugo-slavams, ir tt. Ir jei Lietuvai nepripažįsta neprigulmybės, tai čia pačių lietuvių kaltė ir mus diplomatu neaiškūs darbai, o ne Anglijos ar kitų valstybių Anglija pripažino dar gi mažesnės tautos Latvijos reikalavimus. Kodel ji turėtų buti priešinga mums? Gal tik delto, kad čoki ponai Mastauskai, iš lenkų paeimanti ir lenkų kalbą pažįstanti geriau už lietuvių, norėtų matyti Lietuvą Lenkijos dalimi?

Kuomet latvių atstovas, profesorius Meiverovics kreipėsi i Anglijos valdžią del Latvijos reikalų, Anglijos užsienio ministeris Balfour, kuris yra podraug i Anglijos atstovų taikos konferencijoje, pasiuntė Meiverovics sekantį laišką, kuriame pažymėta pilnas pritarimas Anglijos latvių aspiracijoms:

"Tamista: Laikau sau už garbę priimti su dėka Jusų laišką 30 d. praeito mėnesio, kuriame Jus įdėjot lakštą jusų atsišaukimo i Didžiąją Britaniją ir jos sąjungiečius, prašydami apsaugojimo Latvijai.

Esu laimingu pasinaudoti šia proga pakartoti užtikrinimą, kurį aš suteikiau Jums laike Jusų atsilankymo. Jo Didybės Valdžia su giliausia simpatija žiuri i Latvijos žmonių aspiracijas ir jų troškimą pasiliuosuoti nuo vokiečių jungo. Jie (valdžia. Red.) noriai vėl užtikrina savo sutikimą duoti laikinį pripažinimą Latvių Tautinei Tarybai kaip de facto neprigulmingai istaigai iki laikui, kuomet Taikos Konferencija nustatys pamatus naujai gadynei laisvės ir laimės jusų tautai.

Šiuom laiku Jo Didybės Valdžia noriai priims Jus kaipo neformalį diplomatišką atstovą Latvių Laiknės Valdžios.

Jums ištikimai, (parašas) Arthur James Balfour.

Jei tikri Lietuvos atstovai veiks toje linkmėje, be abejonės turės tuos pačius rezultatus ir ponų Mastauskų pastangos sukelti nepasitikėjimą sąjungiečiais ir projektai autonomijos po Lenkija nueis niekais.

KAS TIKRAI MYLI LIETUVĄ, PASIRODYKIT (Prisiūsta.)

Sausio 5 d. Brooklyn, N. Y. "Garso" kambariuose susiejo keletas kareivių ir po trumpo pasikalbėjimo išnešė rezoliuciją, protestuojancia prieš lenkų ir bolševikų norą pagiemžti Lietuvą.

Plačiai diskutuota apie lietuvių kariuomenės reikalingumą ir prieita prie išvados, jog nieko nelaukiant, Lietuvos vyrai turi spiestis i burius po lietuviška vėliava ir važiuoti Lietuvos ginti nuo užpuoliku, jei tik Amerikos valdžia duotų leidimą ir paramą. Gi kol bus gautas leidimas, reikalinga daryti prisirengimai, rinkti liuosnoriai ir tt.

Visi kareiviai, tarnavusieji Dėdės Samo armijoje ir visi kiti vyrai, kurie tikra mylite Lietuvą, dabar yra laikas, kada turime rinkties i burius po visas Amerikos kolonijas ir tarties, kaip savo tėvyskę apgynus.

Kad sužinojus, kiek turime tikrų Lietuvos apgynėjų, būtų gerai, kad visi vyrai, kareiviai ir nekareiviai, kurie nori stoti i lietuvių kariuomenę, prisistų vardus žemiau paduotu antrašu. Susirašius geram bureliui, darysime žingsnius toliau. Gavę iš valdžios leidimą, darbą pradėsime.

Broliai, visi išvieno stokime i Lietuvos apgynimo darbą ir visi įgyiai pasisvėskim, jei jaučiamės lietuviais esą. Nelaukime, pakol kas mums karvelius iškeps ir burion i dėdės. To nebus. Jei patys Lietuviai laisvės neiškovosime, kitų malonės nelaukime.

Ne žodžiais, bet darbais tėvynę išliuosuosime. Lenkai kalba, kad jie svetimų kraštų nenori, bet Lietuvos reikalauja, nes ji jų esanti. Lenkai netik kalba ir rašo apie Lietuvą, kaipo savo kraštą, bet ir skaitingą kariuomenę nusiuntė, kad lietuvius ar jie nori, ar ne, pavergtus.

Lietuviai, ne juokais, ne kalbomis šiandien vaduokime savo tautą, bet savo jėgga, tvirtu pasiryžimu. Jei plėšikai lipa mums ant sprando, jei žuliku gaujos mindžioja ir amžiais mindžios mūsų šventą žemelę, mes ilgiau laukti ir dantis su kandus tylėti negalime. Stokime darban, spieskimės po Lietuvos vėliava, o Vytauto, Gedimino dvasia mums vadovats!

Susirinkimo varde, J. K. Milius, P. Montvila, 456 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Sudėgino juodveidį.

Hillsboro, Tex. Minia išplėšė tulą Brogg Williams, juodveidį iš kalėjimo 20 d. sausio ir pririžė jį prie stulpo, viešame plečiuje, sudėgino jį. Williams buvo atrastu kaltu nužudymė 2 ypatų ir buvo nuteistas pakarti 21 d. sausio. Didelis lauzas buvo sukrautas aplinkui Williams, ant kurio kerušino buvo už pulta. Laužas degė 40 minutų. Minia sakoma taip pasielgė, nes bijojo, kad naujas teismas nebūtų suteiktas nėgrui.

APŽVALGA

Naujas Lietuvos Laisvei pavojus.

Neseniai lenkų ministras tvirtino, kad Lietuva priklausys Lenkijai. Po to pranešta, kad vyriausiasis sąjungiečių vadas gen. Foch leido lenkų kariūnėi eiti Lietuvos kariauti su bolševikais. Dabar Associated Press skelbia iš Londono, kad Lietuvos rėdą paėmė į savo rankas lenkų valdžia, kad apginti Lietuvą nuo bolševikų sulygto prašymo Lietuvos prezidento.

Kad lenkų ponija ir imperalistai nuo seniai pagedauja ir tykoja Lietuvą pasisavinti, tas naujiena. Įstabu vienok, kad Lietuvos prezidentas lenkų pagelbos šauktųsi. Lygšiol, tiesa lietuviai nė prezidento neturėjo, nors kandidatu buvo nemaža. Siuom tarpu-gi yra gera proga Lenkijos oficiali pripažinimą ingyti — užtenka vien jos "pagelbos" prieš bolševikus paprašyti.

Nesinorėtų tikėti, vienok, kad pas mus tokių išdavikų atsirastų, kurie nesidrovėtų Lietuvą Lenkijai pavesti. Visa lietuvių tauta stoja kaip vienas prieš lenkus, nes sujungimas Lietuvos su Lenkija reikštų amžiną kovą ir naują vergiją. Vis-gi yra faktas, kad buvo lietuvių, kurie nesidrovėjo vienyti Lietuvą su Vokietija, kvietė karalių vokiško kraujo. Čia buvo toks pat pavojus Lietuvos laisvei, kaip kad dabar iš lenkų pusės. Amerikos lietuvių atstovai teisinio vokiškos monarchijos šalininkus, kad esą monarchija reikalinga stiprios valdžios palaikymui ir nuo anarchijos bei bolševizmo išsigelbėjimui.

Vokiškosios monarchijos sarnai dingo puolus Vokietijos galybei, ir "tituluotų" diplomatų parama žuvo. Bolševikų pavojus gi auga. Diplomatai pas mus daugumoje tie patys teliko ir baimė jų prieš bolševikus neišnyko. Štai ir Pakštas savo laiške (žiūrėkite "Garsas" No. 3) skundžiasi, kad socialistai ir bolševikai rinkimuose į steigiamąjį seimą gali laimėti. Matyti Lietuvoje nauja dvasia viešpatauja neprielanki mūsų "diplomatomams," kandidatomams į įvairius urėdus. Kur jiems nabagams kreiptis pagelbos prieš radikali Lietuvos žmonių upą? Lenkija yra visados pasirėngusi tą "pagelbą" suteikti, Lietuvos ponijos šalininkus apginti. Reik tik dėl pasaulio akių formalio užkvietimo, kad pasaulis Lietuvos žmones neužtartų. Po to jie mokės Lietuvą pavergti.

Apsisaugoti nuo lenkų pasikesinimų galėsime tik kuomet visi kaip vienas stosime kovon, kuomet ir lietuviai katalikas ir lietuviai tautininkas ir lietuviai socialistas užreikš savo priešinimą lenkų pastangoms, lenkų "pagelbai." Bet vargas Lietuvai, jei kokia lietuvių partija, ar pavieniai diplomatai augščiausiais "čiais" apšaukę sutiktų dėl savo naudos lenkų "pagelbą" priim-

ti, ir suteiktų progą lenkams užreikšti, kad lietuviai patys pas save lenkus kviečia, kaip ir skelbia pranešta iš Londono telegrama.

Pasimokinę iš praetities nuotikių, lietuviai privalo būti atsargūs. Prie pirmo apsiereikšimo lenkiškos orientacijos pas nepastovius mūsų diplomatus, jų visi įgaliojimai turi būti panaikinti ir pareikalauta greito atsaukimo. Lietuvos reikalus gali ir privalo ginti tik išbandyti ir ištikimi Lietuvos sunus.

Paskelbta žinia iš Londono gali būti pramanyta, klaidinanti, bet jos tikslas yra aiškus ir lietuviai jei nori išvengti naujos vergijos, privalo budėti ir but ant sargybos.

Kas nuvertė karalių?
Tomas Purėnas "Garse" begindamas klerikalų diplomatus bei atstovus Europoje, tvirtina, kad klerikalų pastangomis esą nuverstas Lietuvos karalius. Bėdinas Purėnas! Jis dar turbut tik ką skaityti pramoko, nes matomai pirmesniųjų Pakšto-Dobužio laišų, kur išdėstyta plačiai kaip visi klerikalų vadai, pradendant nuo Gabrio ir baigiant Yčū, stojo už karalių, dar nemokėjo susiebicavoti.

Lai nekaltina p. Purėnas klerikalų karaliaus nuvertime, nes jie padėjo visas pastangas, kad jį palaikyti ir poterių jį išmokino ir dvariškius jam aprinko, o jei jis neišlaikė, tai ne klerikalų kaltė, greičiau čia kalta vokiečių revoliucija.

Bet jeigu Purėnas ieško kredito klerikalų veikėjams, tai vėrtėtų nepamiršti jų viešo stojimo už monarchiją ir nors "atmestos, bet padarytos sutartys su Vokietija." Kad jos atmestos, tai lai ponas Purėnas nusiaramina — jie pagamins naujas su kitais kaimynais sutartis, kurias Lietuvos žmonėms bus sunkiau atmesti...

Pakšto - Dobužio-Mastausko pateisinimas.

Pasirodžius spaudoje apie Pakšto-Dobužio netikumą atstovauti lietuvių reikalus, apie Mastausko keistą politiką Europoje, pasigirdo skaudus aimanavimas klerikalų tarpe. Matomai, skaudžiausi vieta klerikalų politikoje tapo paliesta. Vieton, kad teisinti ar nurodyti, kad pranešimai yra neteisingi, jie vien koliojasi, reikia, kad juos šmeižia. Klerikalai perkunus šaukia ant tautininkų vadų ir laikraščių už pasakytą teisybę, bet faktų užginti negali.

Bereikalinga šaukti, kad kas Pakštą-Dobužį-Mastauską šmeižia, nes jei kas sakoma apie juos, tai iš jų pačių ar klerikalų veikėjų žodžių. Apie Pakšto-Dobužio netinkamumą pranešė ne tautininkai ar socialistai, bet pats klerikalų vadas Gabrys. Jei jis meluoja, ne tautininkų čia kaltė. Bet klerikalai neužgina. Pakštas ir Dobužis nemoka nė anglų nė francuzų kalbos ir ką jie gali Europoje veikti, jei ne pletkus nešioti? Tolygšiol nieks neužgynė ir nėra reikalo, už tai koliotis.

Netik Gabrys, bet ir kiti klerikalų vadai tai patvirtina, tik jie teisina juos, kad jie galėsią pasimokinti. "Lietuva" paduoda sekančius idomius faktus:

"P-as Pakštas yra dar neturėjęs laiko priinkti jaunikaits, skaitomas gabiu kalbėtoju, bet neturintis jokių kvalifikacijų tokiam darbui, kokiam jis buvo, ar turėjo būti siunčiamas. Pagalios ir jo misija buvo keista, jeigu tikėti išsireikškimams tų, kurie jį siuntė. Anot išsireikšimo, kurį prisikaitoma "katalikų" sriovės vadui, kun. Kemėšiu, p-as Pakštas kaip tik ir tikšias, nes kartu gaisiųjų pasimokinti Sveicarijos Universitetuose," o esą "katalikų" sriovė reikia lavint savo jaunus vyrus, ir "aukleti savo veikėjus, jeigu jų dabar toj sriovėj truksta. Šitoki apkaltnimą už eikvojimą Tėvynės reikalams skiriamų aukū menamų "studentų" mokiniui viešai padarė ir kun. Krušas, Chicagos parapijos klebonas, paduodamas tai, kaip vieną iš priežasčių, ko del jis atsisakė ineiti nariu į Tautos Tarybą, kurion jį išrinkta."

Kun. Kemėšio išsireikšimas ir kun. Krušo atsakymas pilnai prirodo mūsų atstovų kvalifikacijas ir kokiam tikslui eikvojama žmonių pinigai.

Apie Mastauską nieks nieko nežino, nieks nieko nesakė, kaip tik tai ką pats Mastauskas pranešė. Savo pranešime betgi jis nurodo, kad Lietuva tik po Lenkija gali gauti autonomiją.

Nieko nežino apie Mastauską patį klerikalai. Iš visos špaltos, paskirtos Mastauskui pateisinimui "Garse" matyti, kad jo apginėjas nieko daugiau apie jį nežino kaip tik tai, kad Mastausko tėvas yra lenkas, nors motina esą lietuvė. Bet jo darbai apginėjui nežinomi, kaip nežinomi jie nė vienam iš mūsų, nes lietuviams jis nieko nedirbo ir pirmas jo darbas, su kuriuom jis pagarsėjo tarpe lietuvių, tai nurodymas, kad Lietuva gali daugiausiai laimėti susidėjus su Lenkija.

Jei klerikalai nori pavesti ir ant toliaus tiems asmenims Amerikos lietuvių atstovavimą, lai prirodo, kad šie faktai, jų pačių paskelbti, nėra faktais, kitaip visuomenė jais nepasitikės. Užsipuldinėjimais ant tautininkų negalima juk prirodyti klerikalų veikėjų kompetentiškumą ir jų ištikimybę Lietuvos žmonių reikalams.

Reikalauja Mastausko atsaukimo.

Amerikos lietuvių Tautinė Taryba, kuri davė įgaliojimą klerikalų atstovams, o po to užgyrė jų misiją, išnešė rezoliuciją, kurioje reikalauja Mastausko atsaukimo. Tarp ko kito toje rezoliucijoje rašoma:

"Mes skaitome sau už priedermę nurodyti katalikų srovei, jog jų pasiūstoję delegato p. B. Mastausko veikimas Europoje yra pavojingas Lietuvos liuosybės rei-

kalams ir todėl griežtai reikalaujame nuo katalikų Amerikos lietuvių Tarybos, idant ji savo delegatą Europoje, p. Mastauską, kuoveikiausiai atsauktų."

Idomų kodel Tautinė Taryba tyli apie kitus Europos diplomatus, kurie matomai pritaria Mastausko politikai ir kurių darbai visuomet buvo neaiškūs? Vieno Mastausko atsaukimo dalykai Europoje nepagerės. Jeigu Tautinė Taryba nori ką nors atsiekti ji privalo taisyti dalykus nuo pat pamatų.

Binghampton Lietuvių Rezoliucija.

Binghampton, N.Y. Tautos Fondo skyrius nutarė nesiųsti aukas (apie \$4,000) į centrą ir vienbalsiai išnešė rezoliuciją, kurioje kaip paduoda "Lietuva" tarp ko kito nutarta:

"1. — Nesiųsti pinigų į centrą (Tautos Fondą), ko paaiškės dalykai, kurie dabartiniu laiku pasklydo laikraščiuose apie Sveicarijos lietuvių Tarybą ir mūsų atstovus tenai.

"2. — Nesiųsti pinigų ir kitus skyrius prie to paraginti, kad nesiųstų pinigų, pakol mūsų Tautos (katalikų) Taryba Washingtono nepaduos smulkių ir teisingų atskaitų — įplaukų ir išplaukų.

"3. — Duoti T. Fondo Centro kasieriui perspėjimą žinią, kad neišmokėtų jokių bilų, pasiremdamas ant virš minėtų dalykų. Kadangi dabar viešpatauja visur betvarkė ir šūrimai, tai reikia visur apsižiūrėti, kol dar ne vėlu.

4. — Paaikėjus netikusiai gospadorystei T. Fondo Tarybos arba komisijos (žodžiu, kam ta gospadorystė priklausos), mes busime gatavi išsiųsti pinigus Lietuvos Valdžiai, kurią pripažįsta visi Lietuvos gyventojai. Rezoliucijos sekretorė, J. Tamašauskiutė, Pirm., R. Stanislovaitis, Sekr., Pranciškus Steckis."

Binghampton lietuvių turbut pirmi iš visų Amerikos lietuvių suprato, jogei pilietiška pareiga neužsibaiigia aukų surinkimu. Yra reikalas prižiūrėti, kad pinigai būtų naudingai suaukdoti tam kam yra suaukoti. Šiame atsitikime dar daugiau aukautojų priedermė yra prižiūrėti, kad suaukauti pinigai nebutų naudojami prieš Lietuvos gyventojų reikalus. Juk auksu galima žmonių reikalus aprupinti, bet galima tuom pačiu auksu ir retėžius vergijos nukaikti. Binghamptoniečių atsargumą galima tik pagirti.

Sakoma buk nuo prasidėjimo revoliucijos Vokietijoje, Berline kaizerio palociuje tapo padaryta blėdies ant suvirš \$1,500,000. Daugiausia blėdies padaryta išvogimu visokių daiktų. Bombardavimas daug mažiau blėdies padarė.

Oranžės pirmiausia augo Afrikoje. Jos buvo įgabentos į Europą apie 1030 metė. Anglijoj oranžės buvo žinomos tik 16-tame šimtmetyje.

IS VISUR

5,511 užmušta arba sužeista užpuolimuose ant Anglijos.

Londonas. Užpuolimuose ant Anglijos laike karės, vokiečiai užmušė arba sužeidė net 5,511 ypatų, iš kurių 4,570 buvo civiliškiiai. Užmušta buvo 554 vyrai, 411 moterų, 295 vaikai. Sužeista, 1,508 vyrai, 1,210 moterų, 772 vaikai, 310 kareivių bei jureivių buvo užmušta, o 551 buvo sužeista.

Zepelinai užpuoė Angliją 51 kartą, užmušdami 49 civilius ir sužeisdami 1,236; kareivių užmušta 58, o sužeista 121. Orlaiviai užpuolė Angliją 59 kartus, užmušant 619 civilių ir sužeidžiant 1,650. Kareivių sužeista 380, o užmušta 400.

Anglija buvo bombarduota 12 kartų nuo jurių; tuomet 143 civiliškiiai užmušta, o 604 sužeista. Kareivių užmušta 14, o sužeista 30.

Sveicarai gal turės savo laivyną.

Geneva (Sveicarijoj). Šaliai, kuri netur priėjimo prie jurių yra labai sunku gyvuoti. Sveicarija, kuri yra apsupta iš šiaurės Vokietija, iš rytų Austrija, iš Pietų Italiija, o iš vakarų Francija, tą sunkumą jau seniai patyrė. Dabar, kuomet Taiikos Konferencija svarstys apie naują pasaulio surėdymą, Sveicarija sakoma ketina irgi prašyti, kad jai būtų duota liuosas priėjimas

prie jurių. Be to ateityje sakoma Sveicarijai bus visai keblu pasilaikyti ekonomiskai ir politiskai liuosas. Mat ji neturi žalios medegos savo industrijom ir priegtam šiame kalnuotame nederlingame krašte negalima užtektinai nė maisto užauginti deišmaitinimo savo žmonių. Įgabenant sau žalią medegą ir maistą per svetimas šalis, ji turi mokėti augštą muitą, kas yra mirtina josios industrijoms. Turint laisvą priėjimą prie jurių, Sveicarija galėtų parsigabenti maisto ir žalios medegos iš tolimiausių šalių be muito.

Sveicarija galėtų pasiekti jures per du kelius — arba per Reino upę, kuri per Vokietiją bėga, arba per Rhono upę, bėgančią per Franciją. Abi šios upės prasideda Sveicarijos kalnuose. Kol dar teka per Sveicariją, šios upės yra labai greitai bėgančios, siauros ir negilios, tad per jas negalima butų laivams plaukti. Bet įėjus Vokietijon bei Francijon, jos darosi vis gilesnės, platesnės. Idant padaryti galima plaukti laivams per šias upes nuo pat Sveicarijos rubežiaus, lėsuotų daug pinigų ir darbo, betgi įžymūs inžinieriai sako buk tas galima butų. Reikėtų tik, kad Vokietija ir Francija apsiimtų duoti sveicarams liuosą kelią. Tuomet Sveicarija galėtų įsisteigti sau prekybinį laivyną.

Kaizeris turės savo apsiginimo lygą.

Berlinas. "Lyga dėl apsiginimo ypatiškos laisvės

ir gyvybės kaizerio" tapo sutverta ir sakoma ketina atsisaukti į buvusius patarejus ex-kaizerio ir diplomatus, su kuriais jis veikė, kad šie suteiktų visus dokumentus ką tik gali, daro-dinėdami buk kaizeris nekal-tas už karės pradėjimą.

Organizacijos prezidento vieta buvo siuloma ex-kaizerio broliui, Princui Henrikui, bet jis patarė atiduoti tą vietą von Hindenburgui.

Rumunija sutelkė žydams pilnas teises.

Paryžius. Rumunija, kurioj žydai buvo ilgai labai suvaržyti, galutinai sutiko duoti pilnas teises žydams, kurie gimė toj šalyje, sako V. Antonesco, rumunų ambasadorius į Franciją. Jis gavęs tą žinią telegrafu rito Rumunijos premiero, p. Bra-tiano.

Kartu, Rumunijos valdžia nutarė atimti žemės nuo didžiųjų dvarininkų ir išdalin-ti jas tarp valstiečių. Lyg šio Rumunijos valstiečiai, kurie sudaro beveik visą tautą, turėjo vos trečdalį Rumunijos žemės. Likusi žemė buvo rankose kelių tūkstančių didžiųjų dvarininkų. Toks dalykų surėdymas labai kenkė šalies kilimui ir buvo priežastis didelio neramumo tarp valstiečių. Rumunijos didi dvarininkai daugiausia gyvendavo užsienyje, ypac Paryžiuje, kur praleisdavo žurtus iš valstiečių išluptus. Dabar matomai teisingesnis dalykų stovis įvyks Rumunijoj,

PROGRESSSHOE MANUFACTURING COMPANY.

Inkorporuota ant 100,000 Dolerių

Rengia nusavą dirbtuvę uždėti išdirbimui avalų (shoe), Jau surinkta \$25,000,000.

Lig dirbtuvė atsidarys reikia surinkti \$40,000.

PRAMONEN INDETI PINIGAI NEŠA DIDELI NUOSIMTI.

AVALŲ KRAUTUVIŲ SAVININKAI DEKITE SAVO PINIGUS ISDIRBYSTEN!

SIAUCIAI, JUNKITES ISDIRBYSTEN!

Sėras \$100; galima pirkti ne daugiau dešimtį sėru vienam žmogui.

Fabriką organizuoja LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ; darbo vedimui pakviestas mokytas inžinierius-chemikas Pijus J. Žiuris, B. S. ir jis jau darbuojasi Montelloje, Mass.

NEPRALEISKITE PROGOS PELNINGON VIETON PINIGUS INDETI!

Informacijų klauskite ir pinigus siųskite, o Krautuvininkai galite jau duoti užsakymus šiuo adresu:

PROGRESS SHOE MFG. CO.
58 Ames Street, Montello, Mass.

arba: LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ (Lithuanian Development Corp'n.)
320 — 5-th Ave., NEW YORK, N. Y.

PO MEDŽIU.

Gerbiamieji broliai ir seseris: —

Zinios, kurios paeina iš mūsų Tėvynės tuom tarpu ne vienam iš mūsų brolių ir seserų spaudžia širdį, buk mūsų Tėvynė patekus po globa lenkų. Tuom tarpu mes nežinome prieštasties, delei kurios ji galėjo patekti po lenkų globa, tik galime nuspresti, kad nesant Lietuvoje ikvaliai atspirties paremti mūsų šalies tarybos reikalus su durtuvu, ant jos puolėsi priešai iš visų šonų, kurių mes neturime pajiegos apsiginti. Pakol durtavas bus tiesos darytojas, mes labai ko tikėtis negalime. Kad užkariauti mūsų blogų norų priešus, reikia daug kulkų, reikia daug kanuolių, reikia nuodingo gazo, geležinių tankų ir kitokių priemonių, kurių kaizeris pasaule išmokino vartoti pražutingose karėse. To visko mumis truksta.

Netik truksta kanuolių, kulkų, durtuvų, bet mumis truksta dar ir vienybės. Mes dar nežinome kas už ką kovoti, mumis partijos mūsų turi paženklinę savo ženklais, vieni iš mus paženklinai taip, kiti kitaip, mūsų vadovai su didžiausia įtekme siūdo, kad vienas kitą pasmerkume. Todėl ką mes galime svajoti apie mūsų Tėvynės apgynimą su ginklu. Jeigu mes ir gautume ginklą ir pagelbą, tai išties mes negautume donovanai. Turtinigi pasaulės žmonės gali mums paskolinti, bet mes jiems turėtume ilgus metus vergauti pakol tas skolas galėsime atiduoti.

Pavergimas kaip tik ir marina mūsų gyvenimą ir kartu mūsų Tėvynę. Tokiu būdu mes arba šiaip arba taip butume vergai.

Nenusiminkime ir drąsiai laukime mūsų tolesnių nusidavimų, padėdami viltį į žodžius mūsų garbaus prezidento Wilson'o, kuris pasakė, kad taikos pasaulyje negali būti pakol kiekviena tauta nebus liuosa.

Jis kovoja už savo žodžius ant pasaulės konferencijos ir mes tik į jį galime dėti viltį, kad jis iki galui savo žodžius laikys.

Lietuva kaip buvo taip ir bus. Mes pataikėme savo tautą gva užlaikyti per tiek ilgų amžių, mes perleidome visokių žabangų prapultingų mumis nuo lenkų ir nuo rusų, ant toliaus pasaulė mumis negali būti sunkesnė kaip iki šioliai mes kovosime už savo, ir savo mes tu-

rėsimė gauti.

Tautystės kova vienok nėra taip nuo aplinkybių prigulinti, kaip nuo mus pačių. Nuo mus pačių priguli mūsų gyvavimas arba mūsų mirtis. Aną dieną Clevelande mirė mūsų draugė "Dirva", kuriai, žinoma, buvo persunku gyventi ir pa- nešti visokius boikotus, visokius neapkentimus ir tt. Jai mirus, kitas mūsų brolis Chicagoje atsilepė su pasi- šydinimu, sako: "Dirva" ko- jas pakratė." Ką tai reiškia? Mumis lietuviams reiškia la- bai didelį daiktą, tik mes apie tai dar nemokame pai- syti — apiprekiuoti. "Dir- va" rupinosi kaipo geras mūsų draugas, leisti į žmo- nią apšvieta kaip geriausia ji galėjo. Jai mirus, už jos darbą kitas brolis Chicago- je ją su neapykanta apteršė. Nė vienas iš švietimaučių pasiūrejęs ant mirusio taip nepasakytų. O kodel taip? Man rodosi, kad del- to taip yra, jog mes savo tė- vynės dar nemokame mylė- ti. Reiškia, jeigu mūsų ku- no dalis susiparažiuoja, tai kitos kuno dalis neturi jo- kios simpatijos, nė atjauti- mo.

Tokių nematomų mumis ydų yra daug mūsų tautos reikaluose. Daugelis mūsų brolių lenkų anaipol nemy- li, bet lietuvišką laikraštį su lenkiškom raidėm geriausia myli. Lenkų Ignacas teisy- bę sako: "Kad lietuviai ne- turi savo kultūros, jie ir mūsų raides ir mūsų kalbą pusiau vartoja." Niekas jam negali pasipriešinti, jeigu Mahanojaus lietuvišką "Sau- lę" išsitraukęs parodytu. Mes negalime lipiti ant sta- lo per slankstį neperžengę. Daugelis lietuvių labai leng- vai galėtų savo vaikus lietu- viškai pamokinti nežiurint koki kietagalviai jie yra, bet netik nepamokina savo vaikų, bet ir patį užmiršta savo kalbą su vaikais be- grevezuodami ne savo tėvų kalbą. Mes paniekiam kož- ną tautietį, kuris rankom Dievo negaudo ir su velniu nešoka, manydami, kad tik viena mūsų partija tėvynę išliuosuos. Tai yra klaida, tą klaidą kožnas ištirs, ku- ris norės apsišviesti. Tam- suno niekam neverta perti- krinti, jeigu lenda į baig, jis pajaus ir pats persitikrins.

Bolševizmas dabar visą pasaulę užhypnotizavo, žmo- nės laukia, nenorėdami nie- ko tobulo veikti, manydami, kad išganymas netoli — va- karinės mokyklos tuščios,

poolruimiai ir karčiamos ge- rai prisipildė. Tokis stovis reikalų labai mažai mūsų tautai iemia delto, kad pir- mynzengystė stovi.

Kas bus aeietyje, tas bus, mes mažai galime kur pa- kreipti didelį pasaulės ve- žimą, bet patį save mes la- bai lengvai galime pasukti į mokslainę, prie knygos, prie lavinimosi ko nors. Kas tik ateis šioje pasaulėje vis- kas reikalaus nuo mus tobu- lumo, reikalaus, kad mes bu- tume gabūs. Kokia revoliu- cija mumis gali atnešti ge- rovę ir laisvę, jeigu kožnas antras busime aklis, nežino- sime nė paskaityti, nė para- šyti. Mumis vistiek reikės manažerio tokio kaip Troc- kis, kuris gali buti ir ge- ru, bet gali lengvai pastoti tikru caru, tas prigul tik nuo jo nervų sveikumo. Aklas žmogus niekad nieko neiš- kovoja šioje pasaulyje ir ne- iškovos, jeigu nepradės eti- cologijos ir tobulybės ku- liu. Mūsų pačių tobulumas ir mūsų pačių tautiškumas turi savo rankose mūsų Tė- vynę.

Lenkui labai patinka lie- tuviškos dainelės gražiai su- dainuotos, jis geriau klauso negu savo. Todėl norėdami, kad savo Tėvynę padidinti mokinkimės gražiai dainuo- ti, gražiai teatrus lošti, gra- žiai piešti, gražiai rašyti, prieankiai kalbėti, gražiai žemę išdirbti, sumaniai ukę vesti ir laikytis dručiai sa- vo kalbos, tokiu būdu mes priversim lenkus ir rusus mūsų Tėvynėje prie mus prisidėti. Ne mes į jų tautą virsime, bet jie į mus išvirs. Matote kokį darbą pima savaes turime ir išties tume tai darbe mūsų Tėvynės lai- mē yra, bet šiandien darbas mumis priguli nuveikti. To- dėl nesvajokime, mieli bro- liai ir seseris, nenusiminki- me, bet imkimės prie moks- lo, prie darbo, prie tobulu- mo, kas kam arčiau, tą im- kitės, kas galite amata, mo- liaus Francijon, pagelbėti mokinkitės profesiją, o skai- tymas, rašymas ir rokavi- mas, tai kiekvienam mumis pridera išmokti ir išmokti gerai. Jeigu mes busime ga- būs ir sumanus tėvynė mu- sų pakils ir gyvuos, nežiu- rint kaip pasaulės tyronai mėgintų ją surišti ir paka- vėti. Kelkitės ir eikite keliu kurį aš jums iš širdies nurodau, ir nežiurkite nė partijų rėtežių, nė vadovų, kuriems jusų gerovė visai nerupi. Tėvynė mūsų bus Laisva!

DARBININKŲ ŽINIOS

Pastaruoju laiku Norve- gijos darbo unijos ant daug padidėjo.

Miesto klerkai (raštinii darbininkai Detroit, Mich. sutvėrė uniją.

Washington, D. C. gatve- karių darbininkai gavo pa- kėlimą mokesties.

Cleveland, Ohio, nuo 1 d. sausio, susireikavo du treč- daliai miesto ugnegesių, rei- kalaudami 8 val. darbo die- nos. Streikai besitesiant, didelis budinkas pramonės dalyje miesto sudegė. Blė- dies padaryta ant \$100,000.

Suvenytų kasyklų darbi- ninkų unija dabar turi 383- 901 narių.

Reading, Pa. gatvekarių kompanijos per praeitą me- tą savu noru pakėlė mokes- tis sayo darbininkų penkis kartus.

Moteris darbininkės An- glijoje reikalauja, kad butų sutverta ministerija, kuri rupintusi visuomenės svei- kata.

Fort Wayne (Ind.), ta- rybą nutarė, kad vien į uni- jas priklausanti darbinin- kai atėks miesto darbus.

Daugiau nelaimių per praeitą metą atsibuvo Penn- sylvanijos kietųjų anglių ne- gu minkštųjų anglių kasyklo se.

Didelės automobilių dirb- tuvės šioj šalyj, nežiurint to, kad valdžios kontraktai ta- po atsaukti, ketina dar dau- giau darbininkų pasamdyti. Jos mano, kad dabar reikės daugiau automobilių ir tro- kų del taikos gyvenimo ne- gu kada pirmiau.

Didžioj Britanijoj randa- si net 750,000 moterų darbi- ninkų priklausantių į uni- jas.

Pastaruoju laiku kožna moteris darbininkė Bridge- port, Conn., turinti daugiau nē 18m., gavo bent 32c už va- landą darbo; jei dirbo tokį pat darbą kaip vyrai, tai gavo tą pat mokestį.

Krupo kanuolių dirbtuvės Essenė, Vokietijoj, dabar vieton ginklų dirba gelžke- liam medegą.

Tukstančiai mašinistų iš Hazleton, Pa. amunicijos dirbtuvių, vasario mėn. ke- likitės amata; profesija, mokinkitės profesiją, o skai- tymas, rašymas ir rokavi- mas, tai kiekvienam mumis pridera išmokti ir išmokti gerai. Jeigu mes busime ga- būs ir sumanus tėvynė mu- sų pakils ir gyvuos, nežiu- rint kaip pasaulės tyronai mėgintų ją surišti ir paka- vėti. Kelkitės ir eikite keliu kurį aš jums iš širdies nurodau, ir nežiurkite nė partijų rėtežių, nė vadovų, kuriems jusų gerovė visai nerupi. Tėvynė mūsų bus Laisva!

Chinijoj, moteris atlieka didžiumą darbo prie priren- gimo kiauilių šerių del pa- darymo šepėčių. Jos nuvalo tuos šerius ir suriša į punde- lius. Už tą darbą jos gauna nuo 5 iki 6 centų ant dienos.

Industrial Relations Ko- mitetas Amerikos Komerci- goje Bordo, neseniai praser- gėjo darbdavius, kad neke- lėtų kovą prieš unijas.

LIETUVIAI AMERIKOJ

SO. OMAHA, NEBR.

Čionai ilgoką laiką gyve- no p. B. Akromas ir jo mo- teris. Abu buvo geri lietu- viai — tėvynainiai ir todelei buvo vietos lietuvių mylimi. Jie turėjo čia svetainę, ku- rią nekartą už dyką atida- vė kokiai draugijai veikiant kulturingą darbą. Ir nuo- aukų Lietuvos reikalams jie neatsakė.

Kiek laiko atgal jie aplė- do So. Omahą ir nusipirko ukę Lincoln aplinkkėje, kur nuo seniai gyvena keliolika turtinų lietuvių ukininkų. Besiaučiant influenzai, ta ne'aboji ligo paklupdė visą p. B. Akromo šeimyną. Jo žmona gavo iš to plačių uždegimą ir mirė.

Giminei reikalaujant, vė- lionė tapo pargabenta į So. Omahą, ir sausio 4 d. vėlio- nės kunas buvo palaidotas su bažnytinėms apeigoms. Šv. Antano bažnyčioj buvo prisirinkę kiek žmonių apie 11 val. ir kunigas laikė pa- mokslą, kuomet staiga di- delis trenksmas pasigirdo. Žmonės, nepabaigę maldos, kunigas pertraukęs pamok- slą, visi dūmė iš bažnyčios, palikę lavoną. Visi buvo per- sigandę, nes manė, kad boi- leris bažnyčioj sprogo ir kad kartais ugnis gali kilti.

Bet išbėgus į gatves tuoj dažinota, kad ne boileris po bažnyčia truko ale didelis boileris, kuriame daroma glicerina iš kaulų, Cudahy Packing House, eksplodavo. Tuomet žmonės nusiramino ir sugrįžo bažnyčion. Vė- lionė likosi ramiai palaidota. Lai ji ilsis šioj svetimoj žė- melėje.

Ištikusi eksplozija buvo taip smarki, kad dirbtuvės galas buvo sugriautas, o langai visoj aplinkkėje bū- vo išmušti. Tame nukentė- jo ir lietuvių, A. Poškaus skutykla.

Ž—pių Kunigaikštis.

MADISON, ILL.

Mūsų miestelis nelabai didelis tai ir lietuvių čia ma- žai apsigyvenę. Turime tik vieną pašėpinę dr-ją po var- du Šv. Mykolo, kuri turi 25 narius, bet ir tie negyvena sutikime. Čia draugams praeitą vasarą teko susivai- dinti, — o už ką — nugi už lenkus. Mat čia yra keleta lietuvių apsigyvenusių su len- kėms, yra labai prieankūs lenkamams. Praeitą vasarą buvo keli apvaikščiojimai, tai miesto majoras užprašė lenkų parapijų dalyvaui. Virš minėti draugai tuo'au sušaukė ekstrą mitingą ir pasakė, kad lenkų komitetas užprašo lietuvius, kad padidintų lenkų skaičių. Buvo pranešta jei lietuviai eis ant parodos, tai turės prisidėti ir prie muzikantų apmokė- jimo, o jei neis, tai nereikės nė mokėti. Kuomet parodos dieną atėjo, nė vienas lie- tuvis nepasirodė tarp lenkų išskyrus 4 lenkbernius: už poros svaicėių vienok nuo draugijos buvo pareikalauta 9 dol., kuriuos suprantama atsakė užmokėti. Iš to ir kilo šuirutė.

Dabar ant metinio mitin- go, nutarta rinkti aukas del Lietuvos labo, arba dar ir paskirti kiek iš dr-jos išdo. Bet vienas lenkbernis ir tam pasirodė priešingas. Čionai tuo tarpu jaunių beveik nėra, tai ir nėra kam darbuotis. Beveik visi vedę ir turi savo locnus namus. Uždarbiai čia nebologausi. Lietuviai dirba plieno lie- jiklose; uždirba \$6.50 už 9 valandas. Čionai visur uni- jos ir nori dar daugiau pini- gų gauti, bet kompanijos už- darė tulus fabrikus ir sako galitė streikuoti kiek norite.

Lietuvos Sunus.

KEARNEY ir HARRISON, N. J.

Sausio 5 d. atsibuvo prakalbos surengtos T. F. 105 skyriaus. Kalbėtojum bu- vo gerb. Krasinskas. Buvo užkviesta Dr. Bielskis, bet kadangi buvo pašauktas į Washingtoną, tai negatėjo pributi.

Gerb. Krasinskas savo rimtoj kalboj dailiai ragino visus lietuvius veikti iš vie- no, sakydamas, kad savo vi- durinius reikalus rasim ka- da turėsim liuosybę, o dabar tik turim turėti vienintėlį palikę lavoną. Visi buvo per- sigandę, nes manė, kad boi- leris bažnyčioj sprogo ir kad kartais ugnis gali kilti.

Bet išbėgus į gatves tuoj dažinota, kad ne boileris po bažnyčia truko ale didelis boileris, kuriame daroma glicerina iš kaulų, Cudahy Packing House, eksplodavo. Tuomet žmonės nusiramino ir sugrįžo bažnyčion. Vė- lionė likosi ramiai palaidota. Lai ji ilsis šioj svetimoj žė- melėje.

Ištikusi eksplozija buvo taip smarki, kad dirbtuvės galas buvo sugriautas, o langai visoj aplinkkėje bū- vo išmušti. Tame nukentė- jo ir lietuvių, A. Poškaus skutykla.

Ž—pių Kunigaikštis.

MADISON, ILL.

Mūsų miestelis nelabai didelis tai ir lietuvių čia ma- žai apsigyvenę. Turime tik vieną pašėpinę dr-ją po var- du Šv. Mykolo, kuri turi 25 narius, bet ir tie negyvena sutikime. Čia draugams praeitą vasarą teko susivai- dinti, — o už ką — nugi už lenkus. Mat čia yra keleta lietuvių apsigyvenusių su len- kėms, yra labai prieankūs lenkamams. Praeitą vasarą buvo keli apvaikščiojimai, tai miesto majoras užprašė lenkų parapijų dalyvaui. Virš minėti draugai tuo'au sušaukė ekstrą mitingą ir pasakė, kad lenkų komitetas užprašo lietuvius, kad padidintų lenkų skaičių. Buvo pranešta jei lietuviai eis ant parodos, tai turės prisidėti ir prie muzikantų apmokė- jimo, o jei neis, tai nereikės nė mokėti. Kuomet parodos dieną atėjo, nė vienas lie- tuvis nepasirodė tarp lenkų išskyrus 4 lenkbernius: už poros svaicėių vienok nuo draugijos buvo pareikalauta 9 dol., kuriuos suprantama atsakė užmokėti. Iš to ir kilo šuirutė.

Kearney ir Harrison Korespondentas.

ROCHESTER, N. Y.

Praeitą birželio mėnes., Rochesterio miestas turėjo "War chest" kampanija del šelpimo įvairių įstaigų, tarp kurių buvo paminėta lenkai, armenai, belgai, ir tt. Tik lietuviai buvo apieisti, nieko neskiriama lietuviams. Ka- dangi Rochesterio lietuviai

yra atžagareiviškiausi, ne- turi draugių sąryšio, nė jo- kio centro per kurį butų ga- lima kalbėti visų lietuvių vardu, todėl aš stengiau- si veikti, kad išgavus kiek nors ir del lietuvių iš War Chest. Tam tikslui buvau parašęs ir rezoliuciją, mal- daujančią ir kreipiausi prie kun. Kasakaičio du kartus, kad kaip nors apėjus aplinkui ir sudarius kokį susi- rinkimą, kurio vardu butų į- teikta ta rezoliucija War Chest valdybai. Bet kun. Kasakaičis nesileido visai nė kaibėti su manim.

Tada, aš teiravausi pas War Chest valdybą ir ta valdyba atsakė man: "Jus turite labai daug fondų, kurie tarpe savęs nesutinka; mes abejojam, jeigu kuris iš jų galėtų atstovauti lietu- vius." Ant to atsakiau, kad mes lietuviai butume užga- nėdinti, jeigu War Chest valdyba paskirtų tą auką lietuviams per Amerikos Raudonajį Kryžių. Ant to atsakė: "Taip, butų gerai, ir mes ant direktorių susirin- kimo mėginsime apkalbėti apie tai." Kas iš to išėjo, tai man nėra žinios.

Bet štai, gruodžio 10 d., 1918 m. iš War Chest Fondo paskyrė lenkam \$100,000 ir armenams \$10,000; klerika- lai pamatę tą net pirštus sau griaužia, ir tik dabar pa- budo iš miego ir girusi, kad ir jie stengias išgauti iš War Chest Fondo \$25,000 del Lie- tuvių. Dieve jiems padėk! Bet man išrodo, ar tik jau nepervėlų?

Sausio 12 d. L.S.S. 7 kp. surengė prakalbas. Kalbė- jo p. M. Duseika, tėmoje: "Apie Lietuvą." Iš karto pa- sakė, kad jis nekaltės iš lie- tuvių visakio (istorijos), pa- rašytų Daukanto ir Šiupo, bet kalbės iš "Britanica Enciklopedijos." Na ir nu- kalbėjo. Sako: "Popiežiaus pasiuntiniai atvažiavo pas Gediminą, kuris sutiko apsi- krikštyti ir vėl atsimetė, ir tt." Pasirodo, kad jau mo- kintis lanekis bent vieną žie- mą parapijinę mokslainę daug geriaus iš istorijos ga- lėtų išaiškinti ir galus su- vesti. Daugiausia, p. M. Duseika, tiesioginiai ir ne- tiesioginiai pėrė kailį tauti- ninkams, ir gasdino savo klausytojus tautininkais kai po baubais. O tautininkų, tai nė viduryj dienos su žva- kia nerastum Rochesteryje! Bet už tai, apie klerikalus tai nė pusės žodžio neužsimi- nė. Regis pribijo klerika- lų? Kadangi daugiau buvo klerikalų prisirinkę, negu kad socialistų, ir kadangi klerikalai visokias pinkles socialistams visada daro, už tai, regis, ir peria tauti- ninkams kailį, kad pasigeri- nus klerikalams.

Rochesterio socialistai su klerikalais abelnai rodos su- tarę perti kailį tautinin- kams, išrodo, jog jie tik tam ir gyvena, neturėdami ge- resnių tiksių bei uždavinių.

J. J. Ž.

GARNER, MASS.

Lietuviai užprotestavo prieš lenkų ir rusų bolševikų norą užgriebti Lietuvą.

10 d. sausio, vietinės drau- gijos, T.M.D. 30 kp., Tautos

Fondo 113 sk., Sv. Petro ir Povilo dr. ja, S.L.R.K.A. 162 kp., S.L.A. 124 kp. ir A.L.T. S. 52 kuopa surengė Millers Opera House salėje, mas-susirinkimą ir užprotestavo priešais lenkų ir rusų bolševikų norus užgriebti Lietuvą.

Visuotiname susirinkime pirmu kalbėtojam buvo Kastas Norkus, "Sandaros" redaktorius, antruoju, oficerius J. Ramanauskas, abu iš So. Boston, Mass.,

Zemiau priimta rezoliucija tapo priimta, kopijos tapo išsiųstos prezidentui Wilsonui, abiem Massachusetts valstijos senatoriams, Lodge ir Weeks, ir viena tapo pasiūsta musų distrikto kongresmanu Paige. Rezoliucija skamba:

"Kadangi prezidentas Wilsonas yra pasakęs: 'Tais turimi būti padaryta pagal žmonių teisių nora, ne pagal norą Valdžių, — žmonių teisės didelių arba mažų, silpnų arba galingų, vienodai ar lygiai turi gauti laisvės užtikrinimą, apsisprendimą save valdyti,' ir

"Kadangi, pranešimas lenkų valdžios ministerių pirmininko Andriaus Maroszewskio skamba: 'Mes nenorim to, kas priklauso vo-kiečiams ar ukrainams, bet apie Lietuvą manome, kad ji yra musų.' Sitoksai lenkų valdžios siekis arba noras prijungti Lietuvą prie Lenkijos, tiesiog veržimosi priešais prezidento paskelbtus principus kaslink tautos žmonių apsisprendimo; ir

"Kadangi, kaip tik valandose didelės pergalės delei Amerikos demokratiškų idealų, Lietuvai kaip tik atbulai grėšia letena lenkiško imperializmo, grumojimas pereiti jos rubežius, užimti Vilnių, jos sostą, nuo vienos pusės per lenkus, nuo kitos pusės veržimosi rusų bolševikų, dabar deltoji

"Tegul buna nutarta, kad mes prašome Suv. Valstijų valdžios labai nuolankiai, kad ji kuogreičiausiai su savo aukšta įtekme užgnaužtų imperialistiškus lenkų arba rusų bolševikų siekius ir apsaugotų Lietuvą ir jos žmones nuo svetimų letenų; ir

"Tegul buna ir toliau nutarta, kad mes šaukiamesi S. Valst. prez. Wilsoną, kad jis su savo augšta įtekme pareikalautų del Lietuvos Neprigulmybės su etnografiškais rubežiais ir galutinu pripažinimu; ir

"Tegul buna dar daugiau nutarta, kad mes protestuojame priešais neteisingą lenkų ir rusų bolševikų savinimasis Lietuvos teritorijos. Mes prašome, kad Lietuvos rubežiuose įeitu Vilniaus provincija, Kauno, Suvalkų, Gardino ir Rytinė Prūsija. Sios provincijos yra tikrai lietuviškos ir norime, kad lietuvių delegacija Taikos Konferencijoj būtų įleista išklaudyti kaip bus Lietuva nustatyta; ir

"Ant Toliaus lai buna nutarta, kad kopijos šitų rezoliucijų, priimtų Visuotiname Susirinkime Millers Opera House salėje, Gardner, Massachusetts, kame buvo susirinkę daugiau kaip 5 šimtai

vyrų ir moterų lietuviškos giminės, dauguma iš tų apkalbamų vietų, nutarėme rezoliuciją pasiūsti Suv. Valstijų Prezidentui Wilsonui, po vieną kopiją abiem Massachusetts senatoriams

Lodge ir Weeks ir vieną kopiją musų distrikto kongresmanui Paige. Viskas sulyg nutarimo Visuotino Susirinkimo taip užrašyta, "Antanas A. Nalivaika, pirmininkas.

"Mikas Stakėnas, Sekr." Vietiniam anglų dienraštyje "The Gardner News" tilpo visa susirinkimo rezoliucija ir kalbėtojų ne kurie išsireiškimai arba sakiniai. Aprašymas apėmė vieną špaltą.

M. Stakėnas.

WATERBURY, CONN.

Sv. Jurgio Gv. Dr-ja surengė balių 11 dieną sausio, labai linksma tikrai lietuvišką balių, kuriame džiaugėsi nuo mažiausio kudiškio lygi seniausio senelio. Čia turiau pažymėti delko džiaugėsi visi atsilankusieji į šį balių ir linksmai žaidė. Sv. Jurgio Gv. Dr-joj susitvėrė labai gražus skaičius muzikantų, apie septyni, ir tikisi susidaryti visas lietuviškas benas. Taigi tie septyni tikri tėvynainiai savo gražioms, lietuviškoms muzikoms nudžiugino kiekvieną lietuvių ir lietuvaite atsilankusį į minėtą balių. Mums, waterburiečiams lietuviams yra gražus pavyzdys iš tų tėvynainių, kurie neužmiršo savo tėvynės prigimtų dainelių ir nulinksminančios muzikos.

Reikia paminėti, kad į tą balių atsilankė ir Rutos Dr-ja su savo didele auka, \$25, kuriai ištare garbės žodį Sv. Jurgio Gv. Dr-ja. Tie musų muzikantai, griežė lietuviškas polkas, ir linksminosi abi dr-jas ir podraug visus baliuje esančius. Tik gaila, kad draugijos rengdamos balių, nepasirupino išsirinkti gero vedėjo vakaro, nes dar vis yra tokių nesusi-pratelių, kurie nori pasinau-doti, atėję į balių kokius tikietus ant draugijos vardo leidžia, o sau biznį varo. Partartina vakaro vedėjui, kas apsiima vesti visą darbą, kad tokius žmones neleistų savo biznį varyti laike baliiaus.

Sv. Jurgio Dr-jos muzikantai yra sekanti: A. Beniušis, P. Paznokas, J. Gelumbauckas, J. Unikis, V. Kveselis, S. Kveselis, P. Gudžiunas.

Ten Buvęs

LONDONAS, ANGLIJOJ.

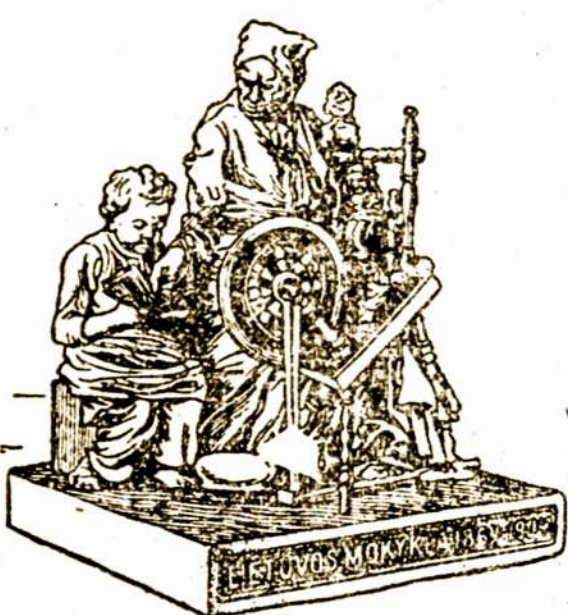
Kaip visur, taip ir čia lietuvių gyvenanti neatsilikto nuo kitų lietuvių, aukaudami aukas Tautos Fondan. Tą užmanymą padavė viename susirinkime mus gerbiamas klebonas kun. Matulaitis ir visi su tuom sutiko. Tautos Fondo rinkliava per katalikus buvo gruodžio mėnesį, 1918 m. Kolektoriai rinkdami aukas kaip kur užėjo ir gavo kaip nuo kurių, o ypač nuo moterėlių ilgus pamokslus, save teisinančius įvairiais žodžiais, kad tik išsisukus kaip nors nuo aukų davimo. Tečiaus visgi

tokių nedaug radosi, ir iš ne didelio skaičiaus lietuvių, ir tuom laiku lyg kaip kur buvę darbai apsisostę, bet visgi lietuvių savo tėvynei aukų sudėjo keliolika svarų sterlingų.

Beje turiu šitą pasakyti ir apie lietuves merginas. Yra kelios tokios, kurios rodo Lietuvos reikalams mažai ką teatjaučia, nors uždirba neblogiausiai, ale užsimink apie aukas del tėvynės, tai tik pašmukšt į kam-pa, ne akių nerodo. Kažin ar verta tokias skaityt lietuvių skaičiuje? Kaslink moterų, panašiai teisinasi, kar-tais gal but jų tiesą, kar-tais ne, tečiaus moterų kitokios gyvenimo sąlygos.

Kalnvertis.

Apie Gyvus Daiktus

—Mama, pasakyk man daugiau apie jausmus, aš labai myliu klausytis apie tokius daiktus, kuriuos aš niekad negirdėjau.

— Taip, vaikel, tau yra naudinga suprasti apie tai, nes nes žmogus tik turėdamas tobulius jausmus, gali skirtis nuo žemesnių gyvunų.

Mes kalbėjome apie girdėjimo jausmus. Gal ir labai tau sunku suprasti ausį su bubneliu, su kaulėliais, kurie daro balsą nuo atėjusios srovės į ausį ir sunku tau suprasti tolesnė trubelė, kuri eina nuo kaulėlių, pilna pripildyta šimtais tukstančių stygų, kurios patinka kiekvieną atėjusį balsą ir duoda žinoti į smegenis. Smegenys tuojau supranta keno tai balsas, ką tai reiškia.

Ausies trubelė gali būti pilna stygų, bet jeigu jos neįtobulintos, vistiek jos negali patikti įvairių balsų. Todėl musų priderystė yra ausis savo tobulinti ir visada sergėti jas nuo užgavimo. Pasisergėti galima neinant prie tamsuolių, kurie nekarta ausis vienas Kitam trauko nieko nesuprasdami apie ausies dalikatną sudėjimą. Turint laiko, ausis gerai lavinti muzikos; tas duoda ausies trubelėje stygom esančiom darbą, o kada jos dirba, jos ir tobulinasi. Tiek tuo tarpu aš tau papasakojau apie ausies jausmus.

Toliaus mes pakalbėsime nors kiek apie jausmą matymo.

Užvis pirmiausia mums reikia susipažinti su matymo istorija. Žmogaus matymas yra vienas iš svarbiausių jausmų, nes matymu jis rėdo ne tik savi gyvenimą, bet ir visos pasaulės gyvenimą. Matyti mato netik žmogus, bet mato ir žemesni gyvunai, bet joks gyvunas neturi tiek išdirbtų smegenyse celių ma-

tyti toli ir per miglas toliau mato negu paprastas žmogus, bet jis neturi akies prie matymo ir supratimo piešinių, taip kaip kad artistas mato.

Toliau mes eisime prisžiūrėti kaip musų pačių akis išgali aukauti, tečiaus iš tokių daugumo girdėjosi įvairūs žodžiai Lietuvai užjaučianti. Abelnai, čia lietuvių gana dirba del Lietuvos labo. Kaip kurie ir duoda gana dideles aukas. Yra čia kelios moterėlės, kurios net už kuriuos vyrus geriau supranta Lietuvos reikalus. Reikalui prisijėjęs paduosiu jų pavardes.

Kalnameris.

Apie Gyvus Daiktus

tymo dalyje kaip kad žmogus. Mokslas yra ištyręs, kad netik žemesnieji gyvunai turi pajėgą matymo, bet visi žaliuojanti augalai turi savo akis ant lapų nesuprantamai prastam žmogui; tos akis randasi ant kiekvieno žaliuojančio lapo. Lapai kreipia visą savo atydą ten iš kur jie maista ima, o kad jie savo maistą atranda saulės spinduliuose, tai ir jų akis yra ant to atkreiptos. Daugelio medžių lapai lenkiasi, kad tiesiog galėtų matyti saulę ir per visą dieną jie kreipia tiesiog savo akis priešais saulę, tai yra, jeigu saulė nuo rytų, lapai kreipiasi į rytus, saulei atėjus į vakarus ir lapai paskui kreipiasi.

Nuo lapų akių mes eisime prie augštesnių gyvunų akių, prie gyvunų, kurie neturi nugarkaulio kaip tai musė ir jai panašūs gyvunai, kurie tikrų akių neturi, bet turi jautrią odą ant savo galvos. Šita oda susidėjus iš tam tikrų dažuotų celių, ant kurių šviesa veikia ir priduođa pajėgą matymo, tai yra paprasčiausia akis, kuri tikrai akia negali vadintis, tikrai jautrios celės odos per kurias gyvunai mato.

Tikrą akį mes galime atrasti tik pas gyvunus, kurie turi nugarkaulį. Žuvis yra žemiausio laipsnio gyvunas, turinti akį, kuri yra jau tikra akis, o ne jautri oda kaip kad pas musę randasi. Tikra akis skiriasi tuom nuo jautrios odos, kad ji nuima paveikslą daikto, kurį mato ir duoda smegenims aiškų supratimą. Odinė akis yra tik dažuotos celės, kurios chemiškai duoda jausmą matymo kada susijungia su šviesa. Tikroji akis, kuri randasi pas gyvunus turinčius nugarkaulį, sutverta iš tokių pat smegeninių celių, retiną, per kurią mato. Tikros akies smegenys patis išėina į akį, kad tikrai matytų, kad nereiktų užsitikėti jautrumu.

Iš visų akių paukštis turi užvis gabiausias akis daiktus pamatyti, bet žmogus turi užvis didžiausias smegenis apmastyti ką jisai mato. Žmonių matymo pajėgos labai daug skiriasi pagal jų lavinimą. Marininkas turi labai gabias akis perma-

tyti toli ir per miglas toliau mato negu paprastas žmogus, bet jis neturi akies prie matymo ir supratimo piešinių, taip kaip kad artistas mato.

Toliau mes eisime prisžiūrėti kaip musų pačių akis išgali aukauti, tečiaus iš tokių daugumo girdėjosi įvairūs žodžiai Lietuvai užjaučianti. Abelnai, čia lietuvių gana dirba del Lietuvos labo. Kaip kurie ir duoda gana dideles aukas. Yra čia kelios moterėlės, kurios net už kuriuos vyrus geriau supranta Lietuvos reikalus. Reikalui prisijėjęs paduosiu jų pavardes.

Apie Gyvus Daiktus

tymo dalyje kaip kad žmogus. Mokslas yra ištyręs, kad netik žemesnieji gyvunai turi pajėgą matymo, bet visi žaliuojanti augalai turi savo akis ant lapų nesuprantamai prastam žmogui; tos akis randasi ant kiekvieno žaliuojančio lapo. Lapai kreipia visą savo atydą ten iš kur jie maista ima, o kad jie savo maistą atranda saulės spinduliuose, tai ir jų akis yra ant to atkreiptos. Daugelio medžių lapai lenkiasi, kad tiesiog galėtų matyti saulę ir per visą dieną jie kreipia tiesiog savo akis priešais saulę, tai yra, jeigu saulė nuo rytų, lapai kreipiasi į rytus, saulei atėjus į vakarus ir lapai paskui kreipiasi.

Nuo lapų akių mes eisime prie augštesnių gyvunų akių, prie gyvunų, kurie neturi nugarkaulio kaip tai musė ir jai panašūs gyvunai, kurie tikrų akių neturi, bet turi jautrią odą ant savo galvos. Šita oda susidėjus iš tam tikrų dažuotų celių, ant kurių šviesa veikia ir priduođa pajėgą matymo, tai yra paprasčiausia akis, kuri tikrai akia negali vadintis, tikrai jautrios celės odos per kurias gyvunai mato.

Tikrą akį mes galime atrasti tik pas gyvunus, kurie turi nugarkaulį. Žuvis yra žemiausio laipsnio gyvunas, turinti akį, kuri yra jau tikra akis, o ne jautri oda kaip kad pas musę randasi. Tikra akis skiriasi tuom nuo jautrios odos, kad ji nuima paveikslą daikto, kurį mato ir duoda smegenims aiškų supratimą. Odinė akis yra tik dažuotos celės, kurios chemiškai duoda jausmą matymo kada susijungia su šviesa. Tikroji akis, kuri randasi pas gyvunus turinčius nugarkaulį, sutverta iš tokių pat smegeninių celių, retiną, per kurią mato. Tikros akies smegenys patis išėina į akį, kad tikrai matytų, kad nereiktų užsitikėti jautrumu.

Iš visų akių paukštis turi užvis gabiausias akis daiktus pamatyti, bet žmogus turi užvis didžiausias smegenis apmastyti ką jisai mato. Žmonių matymo pajėgos labai daug skiriasi pagal jų lavinimą. Marininkas turi labai gabias akis perma-

tyti toli ir per miglas toliau mato negu paprastas žmogus, bet jis neturi akies prie matymo ir supratimo piešinių, taip kaip kad artistas mato.

Toliau mes eisime prisžiūrėti kaip musų pačių akis išgali aukauti, tečiaus iš tokių daugumo girdėjosi įvairūs žodžiai Lietuvai užjaučianti. Abelnai, čia lietuvių gana dirba del Lietuvos labo. Kaip kurie ir duoda gana dideles aukas. Yra čia kelios moterėlės, kurios net už kuriuos vyrus geriau supranta Lietuvos reikalus. Reikalui prisijėjęs paduosiu jų pavardes.

Toliau mes eisime prisžiūrėti kaip musų pačių akis išgali aukauti, tečiaus iš tokių daugumo girdėjosi įvairūs žodžiai Lietuvai užjaučianti. Abelnai, čia lietuvių gana dirba del Lietuvos labo. Kaip kurie ir duoda gana dideles aukas. Yra čia kelios moterėlės, kurios net už kuriuos vyrus geriau supranta Lietuvos reikalus. Reikalui prisijėjęs paduosiu jų pavardes.

Toliau mes eisime prisžiūrėti kaip musų pačių akis išgali aukauti, tečiaus iš tokių daugumo girdėjosi įvairūs žodžiai Lietuvai užjaučianti. Abelnai, čia lietuvių gana dirba del Lietuvos labo. Kaip kurie ir duoda gana dideles aukas. Yra čia kelios moterėlės, kurios net už kuriuos vyrus geriau supranta Lietuvos reikalus. Reikalui prisijėjęs paduosiu jų pavardes.

Toliau mes eisime prisžiūrėti kaip musų pačių akis išgali aukauti, tečiaus iš tokių daugumo girdėjosi įvairūs žodžiai Lietuvai užjaučianti. Abelnai, čia lietuvių gana dirba del Lietuvos labo. Kaip kurie ir duoda gana dideles aukas. Yra čia kelios moterėlės, kurios net už kuriuos vyrus geriau supranta Lietuvos reikalus. Reikalui prisijėjęs paduosiu jų pavardes.

atsimušus į musų akį turi pereiti per medegą kaip ir stiklą; už šios medegos ir tarpe ratuko, kuris kėravoja platumą šviesos, yra tam tikras skystis, per kurį šviesa lengvai pereina į lėliukę ir už lėliukės randasi pilna vieta medegos, panašios į drebučius. Šviesa per eina per šitą medegą ir atsiuma į užpakalinį dangtį, ant kurio atmuša paveikslą iš oro matančių daiktų. Prie šio dangčio prieina nervai, kurie suriša matymą su žmogaus smegenimis ir tokiu budu, ką tik musų akis mato, musų smegenis apmasto tai.

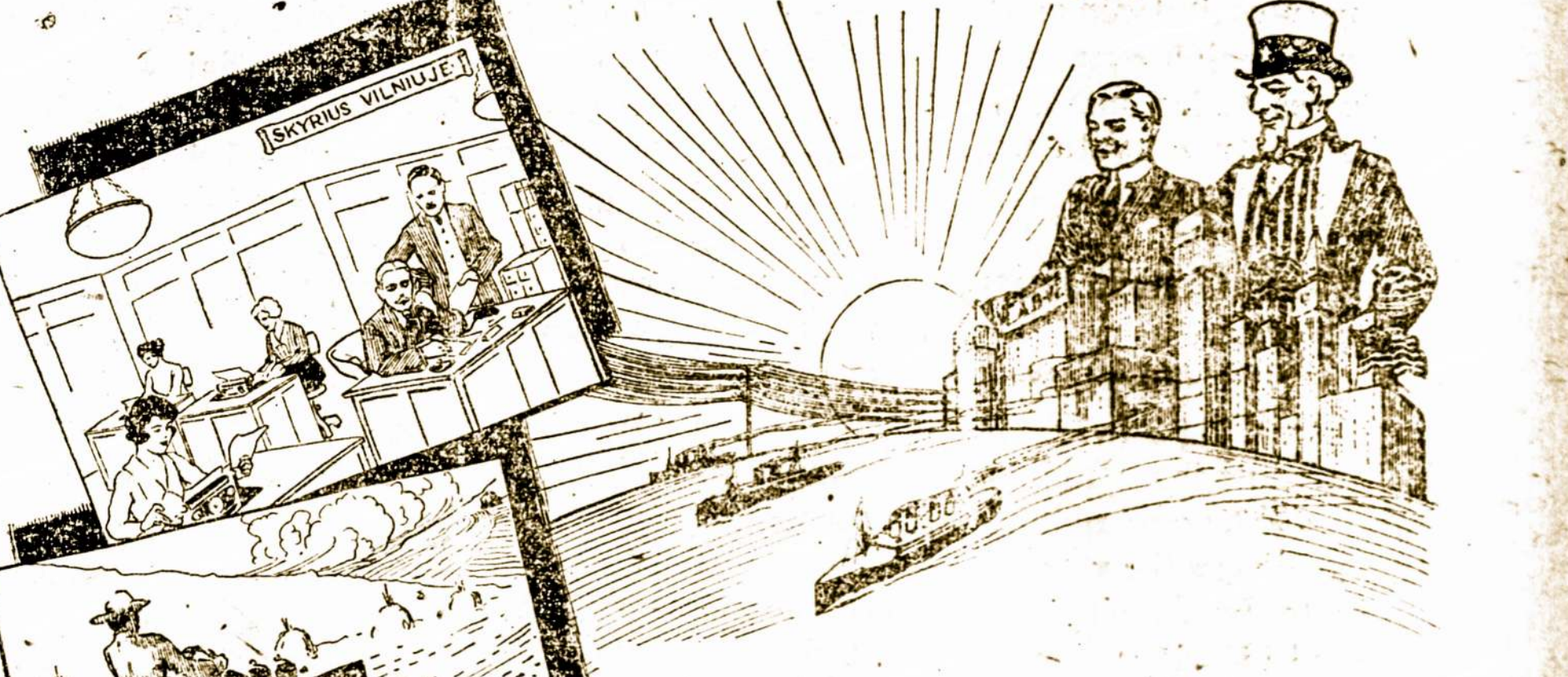
Kartais mes žiurime ir matome tuščią plėtmą, rodoš nieko ten nėra; jieškodami priežasties, galime atrasti kartais užgautą musų šviesos perleidimo medegą, arba lėliukę. Kartais nematomas plėtmas atsiranda musų akyse ir vėl pražusta. Tyrinėtojai akių atrado, kad toki tušti plėtmai kartais atsiranda iš priežasties suvelinimo atsigulimo vakare ir prieš guliant suvaigylamo ko nors greitai neperlamo. Iš ryto, musų akyse toki plėtmai tušti pasirodo.

Svarbu yra žinoti, ką tai valgis ir suvelintas guolis gali turėti su akimis. Vėlyvas valgis ir guolis, kunui duoda silpnumą, o silpnumas kartais sukelia silpnybės karštį, per akis einančios nesumatomos gislės kraujo iš priežasties karščio kartais turi biski prasiplautinti ir užstoja šviesos spindulį einantį per akies drebučius ir tokiu budu, šviesa neatsiuma į užpakalyje esantį dangtelį ir ten lieka tuščia. Tokiu budu mes matome plėtmus, kurie išnyksta atėjus kunui į normalią ką stovį. Kartais žmogus žiurėdamas į kokį nors daik-

Toliau mes eisime prisžiūrėti kaip musų pačių akis išgali aukauti, tečiaus iš tokių daugumo girdėjosi įvairūs žodžiai Lietuvai užjaučianti. Abelnai, čia lietuvių gana dirba del Lietuvos labo. Kaip kurie ir duoda gana dideles aukas. Yra čia kelios moterėlės, kurios net už kuriuos vyrus geriau supranta Lietuvos reikalus. Reikalui prisijėjęs paduosiu jų pavardes.

Toliau mes eisime prisžiūrėti kaip musų pačių akis išgali aukauti, tečiaus iš tokių daugumo girdėjosi įvairūs žodžiai Lietuvai užjaučianti. Abelnai, čia lietuvių gana dirba del Lietuvos labo. Kaip kurie ir duoda gana dideles aukas. Yra čia kelios moterėlės, kurios net už kuriuos vyrus geriau supranta Lietuvos reikalus. Reikalui prisijėjęs paduosiu jų pavardes.

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ

NAUJI METAI—NAUJI DARBAI.

Lietuvos valstybė jau tveriasi. Prūsų lietuviai prisideda prie Neprigulmingos Lietuvos.

Vienok reikia Lietuvą atstatyti iš po karės griuvėsių. LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ turi planą Lietuvos atstatymui:

- 1) Iškurti Vilniuje savo skyrių ir tuomet
- 2) Pagelbėti atstatyti žemdirbystę,
- 3) Pagelbėti atstatyti prekybą,
- 4) Pagelbėti atstatyti pramonę.

Tiems planams įkūnyti reikia tuojaus 1,000,000 DOLERIŲ.

Visi, kam brangi Tėvynė-Lietuva, dėkitės prie LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖS. Šėrai po \$10. Prisidedant prie Bendrovės reikia pirkti nemažiau 5 šėrų. Indėti pinigai atneša 4 procentus kas metas ir šėrai auga vertėje. Rašykites į

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ (Lithuanian Development Corporation), 320 — 5th ave., New York, N. Y. (Apgarsinimas.)

Ar rašysi, ar skaitysi, ar surukusiam ruime kazyruosi?..

AR RAŠYSI, AR SKAITYSI AR SURUKUSIAM RUI ME KAZYRUOSI?..

Ar matai šitą paveikslą viršū? Čia du gyvenimai žmonių nupiešti. Žmogus, kuris knygas skaito, jis turi viltį, mato ateitį, tvėria gyvenimą, dailina pasaulį, jo darbai kėravoja kitus ir tave patį. Atmink, kad mokslas ateina iš knygų ir sveiko protavimo!

Kitame šone matai žmones kazyrėms lošiančius, prirukę, ant tų dumų pažiūrėjus, tik vargas matyti. Tė žmonės kazyrėms lošia, gal einikį iš noskių, o gal iš pinigų. Ar tu manai, kad jie išloš? — Nieko, viesai nieko! Žmogus tik tada praturti, kada dirba čėdydamas pinigą ir sveikatą. Šitie žmonės niekad savęs nevaldo, juos turi kiti valdyti iš jų politikieriai tik toki išeina, kad kitą nuskriaust.

Buk vyras, buk moteris apšviesta, skaityk gerų knygų, stok į eiles žmonių, kurie skaitosi sau už garbę buti apšviestų, sumaninių.

RASPUTINO aprašymo knygelę nepraleisk nenusipirkęs, išmoksi suprasti kaip silpnas yra žmogus, kaip vargas patį vergę pavergė. Nelauk, siusk pinigų dabar. Kaina tik..... 40c

LIETUVIŠKAS ELEMENTORIUS. Jeigu nemoki skaityti, gali pats per save pramokti, labai lengvai gali savo vaikučius pamokinti skaityti ir rašyti savo kalboje. Kaina tik..... 25c

MOKINKIMĖS RAŠYTI. Nusipirk ir išmok gražiai rašyti. Kiekvienas tave pagirs, kad gražiai rašai ir visur tiksi. Išmoksi gražiai rašyti tikrai už..... 25c

KALBAMOKSLIS ANGLIŠKAI ir LIETUVIŠKAI. Apie tą knygą nereikia nė sakyti, jūs žinote, kad ta kalba reikalinga. Jos vertė yra daugiau negu mūsų pažymėta kaina..... 25c

ANGLIŠKAI LIETUVIŠKAS ZODYNELIS, 50c. Knygelė visada galima kišeniui laikyti ir kad prisieina kokio žodžio žinoti, pažiūrėk ir žinosi. Knygelė verta turėti kiekvienam.

ARITMETIKA, 50. Knygelė labai naudinga, delto kad koznas nori sau geriau susirokuoti savo visokius reikalus. Nusipirk, pamatysi, kad busi du syk vertesnis, prasilavinęs, matysi kaip geriau seksis.

VOKIEČIŲ KALBOS VADOVELIS, 35c. Kaip turi laiko gali prasilavinti vokiečių kalbos, kad nešandien, tai ryt bus naudinga — ką moki ant pečių nereikia nešioti.

DAKTARAS KIŠENIUJE, 75 CENT. Knygutė su pamokiniu kaip užlaikyti savo sveikatą, kaip gėbtis nelaimėse.

PARLAMENTARIŠKOS TIESOS 10c. Kaip vesti susirinkimus, kaip užsilaikyti ant mitingų. Kad nekelti bereikalo maištas. Turėk šitą knygelę, pagal ją elgis ant susirinkimų ir ji verta turėti kiekvienam.

KAIP PASTOTI UKESU. Knygelė su klausymais ir atsakymais. Verta turėti kiekvienam. Kaina..... 15c

KNYGELĖ DARŽOVIŲ AUGINIMO, 20c. Paaškinda viską apie auginimą visokių daržovių: ankstyvų ir vėlyvų, kuri daugeliui žmonių atnešė didelę naudą, kurie ją šiemet pirkio.

DVI PRELEKCIJOS APIE UKININKYSTĘ, 20c. Knygelė verta perskaityti po 10 kartų tiems, kurie nori pasekmingai vesti ukę čionai arba Lietuvoje.

ISTORIJOS KARIAUJANČIŲ ŠALIŲ, 2 DOLERIAI. Nusipirk šitą knygą, tai turėsi visą universitetą savo namuose. Susipažinsi su istorijomis Vokietijos, Francijos, Anglijos, Rusijos, Vengrijos, Bulgarijos, Rumunijos, Italijos, Serbijos, Turkijos, Juodkalnijos ir Belgijos. Perskaityk jų istorijas po kelis kartus, matysi tų tautų pradžią ir gyvenimą iki šių laikų. Labai naudinga tau bus žinoti ir gausi platų supratimą apie šią pasaulį. Surinkta ir sudėta tau perlaio mokslo ir žinios. Surinkta į vieną knygą, tik imk ir skaityk, šiveskis ir kitus švesk. Rašyk dabar, nusipirk ir pradėk skaityti! Rasi joje ir daugybę paveikslų iš istorijos virš minėtų tautų.

FRANCIJOS REVOLIUCIJA, 40c. Tu girdi apie revoliucijas. Kaip puola carai, karaliai ir vėl kaip žūsta žmonės vieni kitus bežudydami, tas tau neišku, nesupranti kodėl ir kokios priežastys tame yra. Skaityk Francijos Revoliuciją. Šita knyga kaip tik išleista, kad tave supažindinti su tuo reikalu. Gražiai ir aiškiai čia suprasi kodėl žmonija kaip jurių vilnys siubuoja. Nusipirk knygą pilna gražių paveikslų.

ŽMOGUS PO MEDŽIU. Šešiosdešimtis gražių prakalbų, liečiančių visokius žmogaus gyvenimo reikalus. Kaina..... 50c

NUSKENDIMAS TITANIKO. Pirmą didžiausią nelaimę šių gadynių, nuo kurios iki dabar vien tik pražūtis tęsiasi..... 25c

KITOS MŪŠŲ KNYGOS:

- Valkata, keturių veiksmų drama..... 35c
- Skambančios Stygos, eilės..... 20c
- Dainos juokeliai net linksta keliai..... 20c
- Geležiniai nagai, puikus aprašymas..... 35c
- Istorija apie amžiną žydą..... 10c
- Belaisvio Balsas, kareivio Esperantisto karės aprašymas 15c

Pirkite šias knygas, naudokitės jomis, o mes rupinsimės padaryti jums daugiau naudingų knygų. Jeigu tau laikai gerėni, turi darbą ir pinigą, tai kreipk savo gyvenimą ne keliu palaidiūmo, bet lavinkis ir mokinkis. Kas pirkisite bent už porą dolerių knygų, mes visada pridėsime jums ką nors dovanų. Rašykite: —

“AMERIKOS LIETUVIS,” 15 Millbury st., Worcester, Mass.

JUOKAI

Irgi Didvyriai.

Broliai ir sesutės,
Gerai apgalvokim,
Už nosių vedžioti,
Kitiems nesiduokim.

Neklausykim Gabrio,
Nė jo pakalikų,
Ką moka vien juoktis,
Iš mūsų veikikų.

Jie niekina Pakštą,
Peikia ir Dobužį,
Kad nemoka vartot,
Francuzų liežuvi.

Kad buk tiktai plėtkus,
Po svietą nešioja,
Ir mūsų tukstančius,
Ant niekų eikvoja.

O ar mes nežinom,
Kad tieji didvyriai,
Daug gero padarė,
Lietuvai Tėvynei?

Kiek čia Amerike,
Prakalbų pasakė,
Kaip žmones supiudyt,
Jfėdu buvo papratė!

Net, kad anarchija,
Kelt gerai mokėjo,
Tai sentautininkai,
Ir jiems patikėjo.

Nes kuomet užjurin,
Važiuoti sumanė,
Tuoj New Yorko ponai,
Mielai tam pritarė.

Bet ir Gabrys yra
Neblogas vyrukas,
Gerai pamokytas,
Smarkus lojarukas.

O kad jis gabuma,
Šioki-toki turi,
Tai karaliaus čina,
Taikėsi sučiupti.

Tiktai kasžin kodel,
Kiti nesutiko,
Nors karuną turėt,
Jam labai pritiko.

Dabar kuomet pradė,
Gromatās rašyti,
Kad Pakštas negali,
Diplomatu likti.

Noroms ar nenoroms,
Bet klausymas kyla,
Markis de Garleva,
Ar yr' katalikas?

Bet broliai, sesutės,
Mes nenusiminkim,
Jų darbūs užgirti,
Tarybai palikim.

Lai mūsų Taryba,
Daro kaip išmano,
Ir visiems laikraščiams
Protestus parašo.

Kad daugiau rašyti,
Taisybę nedrystu,
Vien perdirbtas žinias,
Prasčiokams garsytų.

Nes neturi tiesą,
Varguolis žinoti,
Kaip surinktos aukos,
Reikia išiekvoti.

Vien jo priderystė,
Duot nors dešimtinę,
Ir buti dėkingu,
Kad ponas ją ima.

Pilypas.

Atsisaukimas į vyrus.
Mes žinom, kad žuvo,
Tukstančiai vyrų,

Ką užjurin buvo,
Mušti vokiečių.

Žinom, kad ir čionai,
Daug mūsų draugų,
Gavo influenzą,
Mirė nuo ligų.

Kuomet-gi merginos,
Visai nekariavo,
Vien namie sėdėjo,
Ir dainas dainavo.

Delto aš prašyčiau,
Brblužiai, draugai,
Kad apskelbti streiką,
Merginoms umai.

Tuomet jau priversim,
Netik dainuot, šokt,
Bet ir mylimajį,
Sau pasijieškot.

O iš to mum vyram,
Vien tik nauda bus,
Nes apšviest galės,
Net ir nedrąsus.

Tad streikuokim, broliai,
Dideli, maži,
Kad nors kiek galėjus,
Pagerint buvį!

Pilypas.

SVETIMTAUČIŲ IVAŽIAVIMAS IR IŠVAŽIAVIMAS IŠ AMERIKOS TEBĖRA SUVARŽYTAS.

Kad pataisyti klaidingą įspūdį, kuris daugely vietų apsiereiškia, jog suvaržymai keliauti į užrubežį kareiv pasiliovus esą nuimti, Valstijos Departmentas leidžia pranešti, kad visi įstatymai ir taisyklės link atkeliavimo ir iškeliavimo svetimšalių tebėra galėje. Jokiam atsitikime svetimtaučiams neleidžiama važiuoti ar išvažiuoti iš Suv. Valstijų, jei toks jų pasielgimas yra priešingas toms taisyklėms. Yra manoma, jog suvaržymas atkeliuoti tėsūs pakol taika nebūs paskeibta, jei neilgiau.

Niekam neleidžiama prikalbinėti keliauti arba priimti mokesnį už kelionę su prizadėjimu, tiesioginai, jog bus galima gauti prašančiamui leidimą iškeliuoti iš Suv. Valstijų. Tik Valstijos Departmento pastatyti valdininkai gali duoti leidimą ir jokio užtikrinimo negali buti duota, jog aplikaciją padavus bus suteiktas leidimas.

Aplikantai turi kreiptis į agentą arčiausiai prie savo

namų, bet ne į uostą, iš kurio nori iškeliuoti. Jie turi nevažiuoti iš namų tol, kol negaus leidimo iškeliuoti iš Suv. Valstijų.

NAUJAS JUREIVIŲ SAMDYMO BIURAS.

Washington, D. C. — Suvienytų Valstijų Laivyno Bordas praneša, kad pradėdant su Naujais metais, laivininkus ant visų pirklybos laivų, kurie Bordo globoje, samdys centralė įstaiga, kuri vadinsis Suv. Valstijų laivyno Marių Tarnystės Biuras (Sea Service Bureau of U. S. Shipping Board).

Toji įstaiga turės savo ofisus prie svarbesniųjų Amerikos uostų ir samdys visus darbininkus, kokie tik reikalingi. Privatinių asmenų valdomi laivai galės naudotis Biuro patarnavimo tomis pat sąlygomis kaip ir laivyno Bordo valdomi laivai.

Kapitonas Irving L. Evans iš Cleveland, Ohio, pirmiau buvęs kapitonu ir laivyno advokatu šiandien yra perkeltas iš Bordo rekrutavimo skyriaus į naujojo Biuro viršininkus. Tas biuras tapo sudarytas, sujungiant to paties vardo įstaigą rekrutavimo skyriuje su esančiomis Bordo veikimo įstaigomis, kurios ligšioliai pristatydavo vyrų ant Bordui priklausančių laivų.

Bordas netik suteiks darbo prityrusiems laivininkams, bet ir leis į marių darbą visus baigusius lavinimo kursus prie Laivyno Bordo. Tarpe tų bus daug jaunų amerikiečių, pirmiausiai gavusių prityrimą savo darbe ant Boardo lavinimo laivų ir taip-pat bus prityrusių laivininkų ir inžinierių, kurie mokinos savo amato Bordo nemokamuose navigacijos ir inžinierystės mokyklose.

Šimtai moterų dirba stiklo išdirbystėje Anglijoj.

MERGINOM IR MOTERIM.

Pas mus galite gauti įvairių kvietkų padarytų gatavai, tiktai sudėti į kruvą ir turėti tokius gražius kvietkus kaip ir gyvas. Lapai taipgi pritaikinti prie visokių kvietkų. Jeigu nori padabinti savo ruimą, kad gražiai atrodytų. Gaukite šių kvietkų.

M. Paltanavičia,
15 Millbury street,
Worcester, Mass.

PRIE MOKSLO PATS IR KALBINK KITUS!

Lietuva bus laisva, jeigu tu busi laisvas. Tu tiktai tada busi laisvas kaip mokėsi skaityti, rašyti, rukuoti. Busi viską patyręs. Todėl nemiegok, eik į mokyklą, jeigu negali pasiekti mokyklos, mokinkis namie ir kalbink savo draugus. Pradžiamokslės knygas gali gauti pats mus: —

- ELEMENTORIUS..... 25c
- MOKINKIMĖS RAŠYTI..... 25c
- PRADŽIAMOKSLIS ROKUNDŲ..... 50c
- GRAMATIKA..... 50c
- ISTORIJA DABARTINIŲ KARIAUJANČIŲ ŠALIŲ, Labai naudinga perskaityti ir išsimokyti tų šalių istorijas. Kaina..... \$2.00
- Mokinkis ir vartok šias knygas ir kalbink tą-pat daryti savo draugus:

“AMERIKOS LIETUVIS”

15 MILLBURY STREET, WORCESTER, MASS.

Severos Lietuviškas Kalendorius Del 1919 m. Dovanų

Neužmiršk gauti šitą knygą — kalendorių savo aptiekose. Jie duodasi dovanų, be užmokesčio. Jeigu tavo aptiekorius neturi, rašyk tiesiog pas mus. Pasakyk savo draugams apie tai, mes norime, kad koznas vienas jį turėtų.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA.

KOSULIS IR KORIZA yra kasdieniniai lankytajai Kad juos nusivyti ir išvengti jų įtekmes, imk Severa's Balsam of Life (Severas Balsamą) del plaučių, kuris yra puiki gyduolė nuo kosulio. Kaina 25 ir 50c.

NEGROMULIOJIMAS padaro ligonį silpnu atneša užkietėjimą ir dispepsia. Severas Balsam of Life (Severas Gyvasties Balsamas) gelbsti išvyti lauk šiuos nesmagumus. Sustiprina visą sistemą ir reguliuoja kepenų darbą. Kaina 85c.

NESVARUS KRAUJAS yra priežastis del šūvočių, išsivertimų, skaudulių, papučių ir inkstūrų, kas turi buti gydoma kaipo valymu kraujo. Severas Blood Purifier) Severas Kraujo Valytojas) padaro šį darbą greitai ir sąmoningai. Kaina \$1.25.

LINIMENTAS reikia vartoti visokiuose skausmuose, reumatizmo, neuralgijos ir kur tik Linimentas yra reikalingas ant viršutinių skausmų ir krampų Severa's Gothard Oil (Severas Godartiškas Aliejus) yra puikus linimentas tokiuose reikaluose. Kaina 30 ir 60 centų.

GALVOS SKAUSMAS reikalauja greitos pagalbos. Kad pagelbėti imk vieną arba du Severa's Wafers for Headache and Neuralgia (Severa's proškos nuo galvos skausmo). Kaina 25 centai.

UŽKIETĖJIMAS yra tankiai pasiekamas su svaigimu galvos, tulžiaivimu, geltlige ir kitais kepenų negalėjimais, kas gali buti lengvai pašalinta su greitu vartojimu Severa Liver Pills (Severa's Pigulkos Kepenom). Jos dirba greitai. Kaina 25 centai.

MOSTIS DEL ZAIZDŲ, kuri gydo greitai ne tik zaizdas, bet ir skaudulius, nudeginimus, nušutininus, nubrozdyms ir įkirtimus, yra priimnas draugas į koznas namus. Pamėgink Severa's Healing Ointment, (Severa's Gydančią mostį). Yra gera Jauniems ir seniems. Kaina 25 centai.

GERAS APETITAS reiskia visuotiną gerovę. Įgauti gerą apetitą ir turėti, imk Severa's Stomach Bitters (Severos Škilvio Bitteris), paėmus laikas nuo laiko padaro stebuklus ir ant sveiko žmogaus. Kaina 75c ir \$1.50.

SILPNI NERVAI pridūoda isomnia, nervingą histeriją, pailsimą ir nerviškumą. Jeigu nori padurtinti visą nervų sistemą, imk Severa's Nervoton (Severa's Nervotoną) yra puikus tonikas pailsusiems nervams. Kaina \$1.25.

NIEŽAI žinomi kaip itch scabies, eczema, ringworm, ivy poison, salt rheum, tetter; hives ir žnaibuliai nuo šilumos greitai išnyks, jeigu Severa's Skin Ointment (Severos Odinę mostį) vartosi. Reikia uždėti greitai ir tuojaus pajausi sveikatą. Kaina 50c.

STRENU SKAUSMAS veik visada galima atsėkti į vidurinių inkstų nesveikatą. Atrasi, kad Severa's Kidney ir Liver Remedy (Severa's gyduolės nuo inkstų ir kepenų) yra geros gyduolės imti delei atgavimo sveikatos. Kaina 75c ir \$1.25.

MOTERIS IR MERGINOS yra tankiai dirva visokių moteriškų nedagalėjimų, kurie sulauko jas nuo dieninio užsiėmimo, Severa's Regulator (Severa's Regulatorius) širdingai pasiulomas kaipo gyduolė tokių ligų moteriškos lyties, tai yra moterų draugas. Kaina \$1.25.

SEVERA'S ŠEIMYNOS GYDUOLĖS yra parduodamos visose aptiekose. Prašyk savo aptiekoriaus. Jeigu negali gauti jų savo apielinkėje, pasiusk užsakymą su pinigais tiesiog pas musis:

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA.

ŠALIN SKAUSMAS!

Budamas sveiku, darbe rasi smagumą, nepasant kaip sunkus tas darbas butų.

Kiekvieno priederme yra saugot savo nuo ligų. Turint šaltį ir nebandant jį pašalinti, gali išsivystyti pavojinga liga. Menkiausios nikaterėjimas gali vėlais buti labai pavojingu, jeigu tvoj nebus prižiūretas.

PAIN-EXPELLER

Šis vaistas namie gyduolė, kuri turi rasti kiekvienam namuose. Įgydynti šaltis, krutlinę, skausmą, dusos ir nugaros, ramalinius ir neuralgijos, trumpai skant visokius skausmus raumenyse ar spūnuose Pain-Expeller yra geriausias.

Neapsaugant pirkdamas plicius vaistus didesle bonkose. Reiklausk gerinustu. Kuomet pirkai Pain-Expeller, persitikrink ar yra I.K.A. vaistinėje ant buteluko. VISU KITOKIU NEIMK. 35 centai ir 60 centai už butuką. Gaunamos visose aptiekose ar tiesiog iš laboratorijos.

DESTROYS ANY

F. AD. RICHTER & CO.,
74-80 Washington St.,
New York.

VIETOS ŽINIOS

Didžiausias koncertas kaip kada tik buvo Worcesteryje.

Koncertą rengia Aušrelės choras, po vadovybę g. komp. M. Petrauskio. Taipgi jame dalyvaus ir Worcesterio Lietuvių Benas.

Programas susidės iš 27 muzikališkų posmų: beno, choro, solo, dueto, kvarteto, seksteto, dainų ir griežės įvairiais muzikalais instrumentais. Be vietinių dar atvažiuoja iš Bostono aštuoni gabiausi solistai ir muzikantai. Tarpe jų, worcesteričiams gerai žinoma dainininkė Panelė Putvinskaitė.

Aušrelės choro tikslas yra pakelti lietuvišką dailę ir muziką, tarpe lietuvių ir svetimtaučių.

Aušrelė yra dar jaunutė draugija, bet jos chore dainuoja jau gerai išsilavinusių daininkų, tad galimai tikėtis kuo geriausių pasekmų šiame koncerte.

Koncertas atsibus 26 d. sausio, Rialto Teatre, 7:30 vakare.

Reporteris.

Idomus šokiai.

Yra pranešta Aušrelės choro, kad subatoje, 25 dieną sausio, 7:30 vakare bus šokiai. Šokiai yra tuomi įdomus, kad merginos vaikinus ves šokti. Mat mes tikime, kad merginos turį lygias teises su vaikiniais. Šokiai susidės iš naujausios mados amerikoniškų ir lietuviškų šokių.

Bus skrajojanti krasi ir daugiausia gavusiems atviručių, Aušrelė skiria tris puikias dovanas. J.S.

Vakarienė.

19 d. sausio S.L.A. 57 kp. buvo surengus vakariene su programu. Programas buvo labai margas: dalyvavo mandalinistai, smuikoriai, daininkai-solistai, juokdariai-artistai, pianistai, truibistai ir vaikų soliai; žodžiu sakant, prie tylaus ir ramaus užsilaikymo, būtų galima pavadinti koncerto vakaru. Vienok prie žmonių betvarkingo judėjimo ir rukymo man daugiau ši vakarienės užėiga nudavė panašumą į jomarką, kadangi pardavėjų joje netruko.

Vienas dalykas yra lietuviams patartina, tai trukumas reguliario laiko. Ant vakarienės tikietų buvo pažymėta pradžia nuo 5 valandos vienok prasidėjo kaip 7-nios. Gal but tas del rengėjų ir gerai, bet vienok žmoneš, kurie lankės tiktai su tikslu kad programą išklausius, reikėjo veik dvi valandas laukti jo prasidedant.

Šiaip žmonių skaitlius siekė į 300. Vakarienė galima sakyti puikiai buvo pagaminta.

Reporteris.

(Kitas mūsų korespondentas praneša, kad S.L.A. vakarieneje buvo ir skrajojanti krasi. Dovanos laimėjo, gėlių buketą, kurią aukavo S.L.A. valdyba, p-lė J. Stremikūtė. "Amerikos Lietuvių" kurį aukavo Alb. Stan-

kužas, p-lė B. Latakiūtė. Saldainių skrynute, kurią aukavo V. Jankauskas, p-lė J. Ališauskaitė. Vakaro programą sutaisė J. Stremikūtė, kuriai S.L.A. ištaria širdingą aciu.)

Lenkutis, Stasys Ciota, 11 m. amžiaus, nuo 346 Harding gatvės, prigėrė Salisbury prude 19 d. sausio. Jis ir jo brolis Antanas bandė pereiti per ledą, kuris iš priezasties sumažėjimo šalčio pastarom dienom, buvo labai suminkštėjęs. Kuomet jis įpuolė į vandenį, jo brolis ir kiti vaikai bandė jį išgelbėti, bet veltui.

Reikia uždrausti vaikams eiti ant ledo, pakol šaltis žymiai nepadidės.

Worcesterio gatvekarių kompanija yra pasiryžus pakelti kainas nuo 6 iki 7 centų. Majoras ir didžiama miesto gyventojų yra tam priešingi. Dabar reikalaujama, kad kompanija prirodytų Mass. valstijos visuomės gerbuoio komisijai ar būtinai reikalinga pakelti kainas.

17 d. sausio, Worcesterio Komisijos Bordo kambariuose atsibuvo susirinkimas del apkalbėjimo padėjimo sugrįžusių kareivių. Susirinkime dalyvavo apie 150 kareivių. Didžiama dirbtuvių savininkų, kurie dalyvavo susirinkime pranešė, kad apsiima tuojaus priimti atgal į darbą tuos kareivius, kurie dirbo pas juos pirm įstojobimo kariuomenėn. Kitiem kareiviam bus suteikta darbo kaip tik dirbtuvės susitvarkys prie išdirbimo taikai reikalingų daiktų. Visose dirbtuvėse ir šiaip įstaigose bus duota pirma proga kareiviams. Tulos dirbtuvės nutarė atleisti tulus savo darbininkus, kad surasti vietas kareiviams.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo draugų, Jono ir Zigmonto Remeikių, paeina iš Meškučių kaimo, Trakų pav., Vilniaus gub. Gyveno apie Newark, N. J. Meldžiui labai gražiai atsišaukti.

Stas Čekanauskas, 5 — 5th ave., Worcester, Mass. Pajieškau Juozapo ir Antano Mikeliunų, Banėlės, Varonikos ir Petronėlės Vasiliunų; Petro ir Juozapo Valiasų, Antano Vėžio, paeina iš Kauno gub., Panevėžio pav., Meldžiui jų pačių atsišaukti arba kas žino pranešti. Antanas Mikeliunas, 21 Pike st., Athol, Mass.

Pajieškau Aleksandro Graičio, gyvena Worcester, Mass. Meldžiui atsišaukti.

Kazimieras Prauckaitis, BOX 522, Livingston, Ill.

Pajieškau savo švogerio Kazimiero Winkelio, Suvalkų gub., Kalvarijos pav., Alytaus gm., Kariukų kaimo. Meldžiui atsišaukti.

P. Plauskis, BOX 18, Route 3, Richmond, Ind.

VALGOMŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ, užlaikoma gražiai ir švairai, visiems verta pas savo tautį pirkti.

JONAS MALINAUSKAS, 45—5th st., E. Cambridge, Mass.

PARSIDUODA FARMA.

Farma 55 akrui žemės, 25 dirbamos, didelis sodas, miškas. dideli būdinkai 1½ mailės nuo Worcesterio; 2 karvės, arklis, 9 kiaulės, 35 vištos, vežimai, įrankiai, šienas, 30 bušelių bulvių. Prekė 54,400, įmokėti \$1,900. Naujas 3-jų šeiminų puikus namas prie sterling st. parsiduoda už \$7,60, \$1,000 įmokėti.

Kas tik geidziate pirkti ar parduoti farmą, ar namą, kreipkitės pas mane, aš turiu gana didelį skaitlių del pardavimo.

JONAS BUOKAS, 12½ Millbury st., Worcester, Mass.

PARSIDUODA MALKOS. Kas norėtų kietų ir minkštų supiaustytų pečiui malkų, parsiduoda už 13 dol. Kortas, 4 pėdų ilgio, parsiduoda po 12 dol. Norinti, galite paduoti užsakymą per atvirutę.

S. W. JOKOBSAN, Auburn, Mass. (7)

FINIŠKA MAUDYNĖ.

Puiki Finiška maudyne atdara subatomis nuo 8 iki 12 val. naktį ir nedėliomis nuo 8 iki 12 val. dieną.

Kaina 25 ir 35c. 12 Burton st., 1 gyvenimas Worcester. (5-7)

KAS TURIT LIBERTY BONDS IR STEMPAS?

Pinigai išmokami už išmokus Laisvės Bondsus arba nepabaigtus mokėti, priima ir stempas.

Mr. Abrams Office, Williams Book Store, 533 Main st., Worcester, Mass. (7)

Duosiu gerą kambarį vedusiems žmonėms dykai, jei jie prižiūrėtų mano du mažus vaikus. Netoli lietuviškos bažnyčios. Atsišaukit vakare.

25 MOTT STREET, ant antrų lubų. (9)

NETUŠCIAS PRIEZADAS.

Jei nori patikimą gyduole del vidurių negalių, nesugromuliojimo, galvaskaudžių, neriviskumo ir tt. paprašyk savo aptiekoje American Elixir of Bitter Wine. Per 30 metų ši gyduolė parodė savo vertę. Jos išvalo vidurius be jokio skausmo, ir užlaiko jos sveikame padėjime. Greitai pajunti gerąją veikmę tų gyduolių iš savo sveikatą.

Kad tai nėra tuščias pasakymas, pasiskaitykyte ką rašo Jonas Akruch iš Hubbard, Ohio:—"Sausio 1—1919. Apie penki metai atgal, aš pradėjau vartoti jusų American Elixir of Bitter Wine ir nuo to laiko kuopuikiausiai jaučiuosi. Aš patariu visiems savo viengėnčiams, kurie nori būti sveikais, vartoti jusų gyduoles." Aptiekose \$1.10.

Sutinimai, reumatiški skausmai, arba neuralgija negązdins jums jei turėsite namie Trinerio Linimentą, kuris duoda umą palengvinimą nuo skausmo. — Aptiekose 35 ir 65 centai, prisicūnciant 45 ir 76 centai.

Joseph Triner Company, 1333 —1343 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Jei Grafonas Negerai DIRBA, A'TNESI PATAISYTI.

Panedėliais pas mus atnešik grafofoną iš ryto, vakare bus jau gatavai sutaisytas. Darbą padaro ekspertas, sutaiso gerai. Kaina žema.

M. PALTANAVIČIUS, 15 Millbury st., Worcester, Mass.

Žemė ir Miškas už dyką!!!

KAM MOKĖTI didelius pinigus už žemę, kuomet galima įnagytį 57 akrus gražios žemės už dyką?

ŽEMĖ DERLINGA, apie 12 akrų dirbamos, reštas miškas ir ganyklos su niekad neišdžiustuomais šaltiniais.

TÁ ŽEMĖ RANDASI 15 mailų nuo Worcesterio, arti North Rutland miestelio, 10 minutų ėjimo nuo dirbtuvės ir storo, šalia lietuvių ukės.

VIETA LABAI SMAGI, gražūs reginiai, triobos susstatytos ant kalnelio arti vieškelio. Palei triobas esama vaisingų medžių, kiek atstui randasi gražus pušynas.

GALIMA ĮNGYTI TĄ ŽEMĘ UŽ DYKĄ, užmokėjus tik pusę kiek vertos yra triobos. Šviesi 10 rumų stuba, tyrtai, vištinninkas, tik už \$1,700. Labai lengvos išlygos.

NORĖDAMAS PIRKTI FARMĄ, pasinaudok proga ir pasiskubink, nes ta farma turi but parduota trumpame laike.

A. BLAZYS, 15 Millbury st. Worcester, Mass.

IŠPANIŠKA INFLUENZA.

"Užpuola tuos pirmiausia, kurie turi katarą." Štai viena gyduolė ant kurios ligoti gali pasistiekti. Jeigu nori nusikratyti katarą ir visus jo biauirus simptomus nuo savo sistemos trumpiausiam laike. Gali su mūsų automatišku įkvėpimu. Gydo Ispaniška Influenzą, katarą, dusulį, šieno drugį, kosulį, šaltį ir kurtumą. Išgydo ir laiko išgydytą. Užtenka ant viso gyvenimo. Prisišimė šitą gyduolę per pačią už 2 dol.

Mažiausia apie 2 kvortos nuodžiuk snarglių subėga iš galvos į pilvą per 24 valandas, blogame kataro padėjime ir susirgdina vidurius. Vienutėlis budas išgydymo yra sustabdyti bėgimą.

Nereikalauji sirgti nė vienos dienos. Ta liga yra pavojinga ir užsibaigia su džiova. Parsisišyk šitų gyduolių tuojau.

HERB REMEDY CO. 503 Trust Bldg., Galveston, Texas.

NEATIDĖK, BET PIRK ŠITA MASINĄ DABAR.

Vienas iš naudingiausių išnisių gspadinė. Iš vieno svaro -viesto ir vienos kvortos pieno, padarysi 2 svaru šviešto ir viestas bus šviežutėlis, turės skanų smoką, persivalys ir netalpins savyje apgavingų primaišynų; reiškia nebus adularavotas

šrokuota, kad per metus suėdę jysi 25 dol. turėsi šviežią sviežą. Jeigu kada užsiliks smemos ir tai galėsi sumušti į sviestą. Muštuvas stiklinis drai padarytas. Visas paaiškinimas bus lietuviškai išdrukuotas kaip su juom apsieiti. Mēs į svarantojam, delto kad mēs paję vieną vartojam ir žinome kad eisybė. Prisišyk 2 dol. o mušto vą su patarimu tuojaus apturėsi. Arba užrašyk bent 4 "Am. Liet." skaitytojus, o mašinėlę gausi do. M. Paltanavičia, 15 Millbury st. Worcester, Mass.

Geriausios rusies akiniai, — 1/10 12 K. aukų atpraukti rėmeliai, vertės \$2.50, mūsų kainą \$1.98. Stiklus akiniams suteikiame sulyg akių per musų akių registruotą Optometristą — nedaugiaus kaip \$2.50.

OPTICAL DEPT. Denholm & McKay Company, Worcester, Mass. Boston Store.

SPECIJALIŠKAS IŠPARDAVIMAS PER 10 DIENŲ.

Su numušimu 10 nuošimčio laike šio speciališko išpardavimo. Musų ekspensai maži, todėl mūsų kainos yra pigios.

Geriausi rubai, vėliausių madų, vyrų ir vaikų, pas — STAYMANS, 7 Vernon st., Worcesteryje.

REIKALINGA merginos del lengvo darbo prie dratų. gera mokeskis: nuo 12 iki 15 dol. ant sąvatės, \$1.50 ant dienos pakol mokinas. Ateikite pas

Hamblin & Russell Mfg. Co., 28 Water st., Worcester,

SUMAZINK BRANGŲ PRAGYVENIMĄ.

Nebuk be cukraus. Mes prisišime tris svarus chemiško cukraus, su kuriuom pasaldysite daugiau kavą, kaip kad su 75 svarais paprasto cukraus, kuif perkatė krautuvėse. Chemiškas cukrus yra 25 kartų saldesnis kaip kad bent koks nors cukrus pasaulyje, ir yra išdirbtas chemiškai iš tikro maisto su plaštingu procesu. Prisišyk vieną popierinį dolerį už tris svarus. Atmink, kad tris svarai yra lygus 75 svarams paprasto cukraus, Jeigu neužsiganėdins grąžiname pinigus.

JOHN H. RICKVICH, P. O. BOX 401, Auburn, Wash.

PUIKI UŽEIGA PAS ANTAŇĄ SVIDERSKI

Jis laiko puikų restaurantą, salonus, netoli nuo stoties, pakeleivvingiems ir Worcesterio lietuviams labai paranku. Visada priimamas patarnavimas. Prie gerų valgių galima gauti ir išigerti. Atminkite adresą: 69 GRAFTON ST., WORCESTER, MASS.

DR. J. A. TESSMER DENTISTAS

306 Main St. Tel. Park 3310 Laikas savo ofisa atidara Utarnyko ir Ketvergto vakarais pervisus Žiemos mėnesius.

HOTEL VERNON

Prop. M. McCADY Puikniausias hotelis lietuvių apgyventoj vietoj. VERNON SQUARE, Worcester, Mass.

ŽUVŲ RINKA

Sveikatingas žuvis, osterius, kleimmas, vėžtus taip-gi marinas. visus galima gauti kesesė.

Tyras Cod Liver allejus ir gyvi vėžlai ant pardavimo žmoneš ir i krautuve. SULLIVANS VERNON SQ. FISH MARKET.

NORĖDAMI pirkti arba parduoti farmas, stubas, parandavoti kambarius ir tt. garsinkitės "Amerikos Lietuviųje."

Pagalbsti Sergantiem

Gydau moterų užsisėnėjusias ligas, kaip tai vidurių, baltųjų, mėnesinių, priepuolio, sukaturu patrukimų.

A. KUPSTIENĖ, 366 Millbury st., Worcester, Mass.

Lietuvis Graborius

Siuomi pranešame Worcesterio lietuviams, jogel mes užsimame graborystės reikalais. Atlekame kuopuigiausia ir geriausia indotvųjų reikalais. Taip-gi pat ir krakštynų ir vestuvių reikalais.

Viską atlekame kuopuikiausia ir medžiame su visais reikalais kreiptis pas mus šio adresu: Simonas Grinkevičius, 80 Ward st., Tel. Cedar, 1994. Worcester, Mass.

"AUŠRINE"

Geriausias moterų žurnalas, išėina prieš 15 dienų kiekvieno mėnesio. Kaina metams su prisuntimu \$1.50. Adresas:

"AUŠRINĖ", 244 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Dr. Kathalin Voorhis

28 Pleasant St. Worcester, Mass. Speciališkai užsima gydymu MOTERŲ ir VAIKŲ nuo visokių ligų.

Valandos nuo 2 iki 4 po pietų ir nuo 7 iki 8 valandu vakare

Daugiau Lietuvių eina pas mane negu pas kitą Dentistą Worcester

Aš esu Expertas aukštime	Žemiausias Kainos
--------------------------	-------------------

Traukiu dantis be skausmo

DR. FREDERICK BROWN

34 FRONT STREET Next To Plaza Theatre
Atdara Vakaras

Lietuviška valgykla ir keptuvė įvairių gardumynų

Su šiuomi pranešam visiem lietuviams kad prie mūsų valgyklos visomis dienomis mēs atidareme ir keptuvę įvairių piragaičių, keksų ir papų. Kviečiame pas mus užėiti valgyti nes čia visada rasite svezčiai viskų padaryta. Taipgi i namus galėsite imti mūsų keptuvės gardumynus.

Nepamirškite adreso
ROYAL LUNCH
12 Grafton St. Tel. Park 8266 Worcester

KUR BĖGI JONUK?

—Aš bėgų i Conlins čeverykų krautuvę.

10 Vernon Square.
Tę parduoda gerus čeverykus.

Nepamirškite musų Drapanų ir čeverykų KRAUTUVES

Naujausios mados sutai, įskrybelės, marškiniai, kaklaraiščiai, čeverykai vyrams ir moterims. Kviečiame visus brolius ir seseiris pirkti pas mus, nes pigiau niekur nerasite; geriau pas savą negų kur kitur.

Kviečiame visus atsilankyti

V. GINKUS
52 Millbury Str.
Worcester, Mass.

Geriausias Blekorius!

PELENŲ SIETUS, TRIUBAS IR BAČKAS DAROME IR TAISOME.

Blekes stogus, boilerius, šilto oro pečius įdedame ir taisome. Garo gazo ir vandens triubas įvedame ir taisome. Darbą gerai ir nebrangiai atlekame.

Smith Heating & Ventilating Company
34 36 ir 39 Bartlett Street, ties Trumbull Square WORCESTER, MASS.

The Just Wright SHOE

GERIAUSIA Čeverykų Krautuvė

Jeigu nori nerų dratų ir smagių čeverykų ateikite pirkti pas Amutį ir Ananką

o visada busi užganėdintas savo pirktum.

Amutis ir S. Ananka
27 Millbury St., Worcester, Mass.